

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2021 JA
TALOUSSUUNNITELMA 2022-2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
2. KAUPUNGIN STRATEGIA	15
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	17
4. TULOSLASKELMAOSA	58
5. INVESTOINTIOSA	61
6. RAHOITUSOSA	63
7. ALIJÄÄMÄTARKASTELU	64
8. KAUPUNKIKONSERNI	68

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuodesta 2021 on tulossa vaikeimmin arvioitava vuosi kuntatalouden näkökulmasta vuosikymmeniin. Koronaviruksen aiheuttama epidemia on haastanut meitä globaalisti jo viime keväästä asti. Viime aikoina olemme saaneet positiivisia viestejä koronavirusrokotteen käyttöönotosta mahdollisesti jo loppuvuonna 2020. Koko kansakunnan saaminen rokotteen piiriin tulee olemaan pitkä prosessi, joten yhteiskunnan normaaliin tilaan emme todennäköisesti pääse vielä pitkään aikaan. Haapaveden kaupunki on onnistunut erinomaisesti koronaviruksen leviämisen estämisessä, joten koetetaan jaksaa noudattaa viranomaisen koronaohjeistuksia vielä vuonna 2021.

Haapavedelle vuodet 2014-2016 olivat erittäin vaikeita. Venäjän tuontikiellot kurittivat Valiota ja sen alihankkijoita merkittävästi. Kanteleen Voiman muuttuminen ns. tehoreservivoimalaksi, Siparila Oy:n ja Caverion Industrian lopetettua toimintansa Haapavedellä, jatkoivat tätä elinkeinoelämän negatiivista kierrettä. Olisiko viimein aika siirtää katse eteenpäin ja edesauttaa Haapavedelle valmisteilla olevien elinvoimaa lisääviä hankkeiden toteutumista? Kansallisestikin merkittävä NordFuel Oy:n suunnitelma aloittaa puuraaka-aineesta liikennekäyttöön tarkoitettua etanolia tuottavan biojalostamon rakentaminen Haapavedelle on lähivuosien merkittävin hanke koko seutukunnassa. Sivutuotteina jalostamo tuottaisi ligniiniä, biokaasua sekä lietettä lannoitekäyttöön. Hanke on jo saanut myönteisen investointitukipäätöksen työ- ja elinkeinoministeriöltä ja aluehallintovirasto on myöntänyt biojalostamolle ympäristöluvan. Yhtiö tekee mahdollisen rakentamispäätöksen vuonna 2021. Hankkeella olisi mittavat aluetaloudelliset merkitykset. Pelkästään suoria työpaikkoja tehdas toisi arviolta 350. Hankkeen merkitys Haapaveden elinkeinoelämälle on merkittävä. Samassa yhteydessä saisimme mahdollisesti muitakin hyötyjä. Haapaveden tiestön kuntoa on arvosteltu monelta suunnalta jo pidemmän aikaa. Haapaveden kaupunki on jo käynyt neuvotteluja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa ja molemmilla osapuolilla on selkeä tahtotila tiestön kunnan parantamiseksi, jos NordFuel tekee rakentamispäätöksen.

Tuulivoimasta on tulossa merkittävä toimiala Haapavedellä. Voimassa olevassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa on Haapavedelle merkittynä neljä aluetta tuulivoimapuistoille. Ensimmäisenä rakenteilla on jo Hankilan tuulivoimapuisto, jonka tuotanto on täydessä käytössään arviolta vuonna 2022. Mittaluokaltaan merkittävimmät tuulivoimapuistot ovat Piipsanneva ja Puutionsaari, joiden

kaavaprosessi on yhä kesken. Yhteensä Haapavedelle on suunnitteilla yli sata tuulivoimalaa, jotka tuottaisivat vuosittain kiinteistöveroja kaupungille yli 2 miljoonaa euroa.

Yritykset, erityisesti pienemmät ja mikroyritykset ovat löytäneet yritysasiamiehen palvelut. Tämä on johtanut erilaisiin investointeihin yritysten osalta. Yrityshankkeiden ja -investointien hakuja ja käynnistyksiä on tehty ja tätä työtä tullaan jatkamaan ensi vuonna. Erikokoisten yritysten pärjääminen ja uusien yritysten syntyminen kaupungissa on tärkeää palvelujen, työpaikkojen ja verotulojen vuoksi. Uusien kehittämisen alkuja synnyttää ensi vuoden aikana elinkeinotoimen vuoden mittainen mikroyrityksille suunnattu hanke. Eri seutukuntien kanssa tehtävä hankeyhteistyö on tärkeässä roolissa etsittäessä kasvun ja kansainvälistymisen mahdollisuuksia yrityksillemme. Kaupungin omalla hanketyöllä pystymme vastaamaan myös yritysten työvoiman tarpeeseen.

Haapavesi tunnetaan sivistyskaupunkina. Kaupunginvaltuusto teki kesäkuussa 2020 historiallisen päätöksen uuden yläkoulun ja lukion rakentamiseksi. Päätös osoittaa valtuuston vahvasta uskosta Haapaveden tulevaisuuteen. Ensimmäisiä merkkejä onnistuneen päätöksen tekemisestä saatiin jo tänä syksynä, kun ennakkokyselyiden perusteella kiinnostus Haapaveden lukiota kohtaan oli erittäin suurta verrattuna edellisvuosiin.

Haapaveden väestönkehitys on ollut murheellinen jo yli 20 vuoden ajan. Positiivista väestönkehityksessä on ollut se, että Haapavedellä syntyvyys on ollut korkeampaa kuin kuolleisuus. Vuonna 2020 ainoastaan reilussa 50 kunnassa on vastaava tilanne. Ennakkotiedot vuodelta 2021 kertovat huolestuttavaa tietoa merkittävästä syntyvyyden laskusta. Toivottavasti tämä on vain poikkeusvuosi, eikä uusi pysyvä tilanne. Väestönkehityksen muuttamiseksi positiiviseen suuntaan on kaupungin onnistuttava elinkeinopolitiikassaan. Muuta lääkettä siihen ei taida olla olemassa.

Vuonna 2021 eduskunnassa hyväksytään mahdollisesti sote-uudistukseen liittyvä lakipaketti. Tällä hetkellä valmisteilla olevia alueita kutsutaan hyvinvointialueiksi. Kunnista hyvinvointialueille siirtyisivät soteen ja pelastustoimeen liittyvät tehtävät. Haapavedelle uudistuksella olisi merkittävä vaikutus, sillä Haapavesi toimii tällä hetkellä isäntäkuntana sosiaali- ja terveystoimi Helmessä. Uudistuksen läpimeno tarkoittaisi merkittävän osan kunnan budjetista ja henkilöstöstä siirtymistä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Lisäksi haasteita tulisi Helmen hajoamisesta. Osa sen tuottamista tehtävistä siirtyy, mutta osa tehtävistä jää yhä kunnalle ja niille täytyisi päättää uudet tuotantotavat. Jos lakipaketti hyväksytään eduskunnassa, työllistää

hyvinvointialueille tehtävä siirto kaupungin henkilöstöä merkittävästi lähivuosina. Tavoitteenahan hyvinvointialueilla on aloittaa toimintansa jo vuonna 2023.

Haapaveden kaupungin taloudellinen tilanne on haastava. Vaikka vuodesta 2020 ei tullutkaan niin katastrofaalinen mitä alkuvuodesta näytti. Kiitos siitä kuuluu valtiolle, joka tuki kuntia vahvasti valtionosuuksien korotusten kautta ja seutukunnan hyvän työllisyystilanteen. Verotulojen romahdusta ei tullut vaan pelkästään pieni notkahdus. Tulevat vuodet näyttävät kuitenkin vaikeilta. Valtiovarainministeriö on arvioinut omissa painelaskelmissaan Haapaveden seuraavien neljän vuoden olevan vähintään 1,5 miljoonaa euroa alijäämäisiä joka vuosi. Kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä muuttuu pian alijäämäksi ja se tulee kattaa neljän vuoden kuluessa (Kuntalaki 110§). Tämä tarkoittanee, että uusi valtuusto joutuu syksyllä 2021 tekemään tiukan talouden tasapainotusohjelman. Kouluverkosta valtuusto teki päätöksen toukokuussa 2020 ja sitä on syytä kunnioittaa.

Haapaveden strategiassa on tiivistys, jota on hyvä noudattaa. Pikkuisen paremmin, kun tehdään asiat verrattuna viime vuosiin, niin saadaan asiat oikeille raiteille. Näköpiirissä on positiivisia investointeja, jotka toteutuessaan tuovat valoisamman tulevaisuuden Haapavedelle.

Kimmo Hinnon

vs. kaupunginjohtaja

Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talous on supistunut kolme vuosineljännestä peräkkäin. Talouden tuotanto oli vuoden 2020 toisella neljänneksellä noin 6½ % pienempi kuin vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä. Suurin syyllinen talouden syöksyyn on covid-19-pandemia. Se kuritti taloutta keväällä – olkoonkin, että ennakkotietojen mukaan hieman vähemmän kuin kumppaneitamme muualla Euroopassa. Haapaveden voidaan todeta selvinneen pandemian aiheuttamista ongelmista paremmin kuin suurin osa maan muista kunnista. Suomen talous oli kuitenkin ajautunut taantumaan jo ennen kuin pandemia, sen etenemiseen liittyvä epävarmuus ja pandemian leviämistä hillitsevät sulkutoimet iskivät ulkomaankauppaan, yritysten tuotantoon ja investointeihin, työllisyyteen ja kotitalouksien kulutukseen. Valtiovarainministeriön kokonaistaloudellisen ennusteen mukaan talous on alkanut kasvaa kesän aikana ja kasvu jatkuu niin, että ensi vuonna talous kasvaisi keskimäärin runsaan 2½ prosentin vauhtia. Yksityinen kulutus elpyy ensimmäisenä ja vienti maailmantalouden imussa, mutta yksityiset investoinnit rivakammin vasta, kun kasvunäkymä on varmistunut ja tuotantokapasiteetti on jälleen täydemmissä käytössä. Julkinen kysyntä tukee kasvua erityisesti vuonna 2020 ja lievemmin ensi vuonna.

Taulukko 2. Muut keskeiset ennusteluvut

	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	226	234	241	233	242	250
Palvelut, määrän muutos, %	2,6	2,4	1,2	-3,6	2,7	1,4
Koko teollisuus, määrän muutos, %	8,6	-2,0	3,7	-6,8	3,4	3,6
Työn tuottavuus, muutos, %	3,0	-1,0	0,2	-0,6	1,8	1,5
Työlliset, muutos, %	1,1	2,6	1,1	-2,0	-0,5	0,5
Työllisyysaste, %	69,6	71,7	72,5	71,2	71,0	71,5
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,7	8,0	8,2	8,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,7	1,1	1,0	0,4	1,2	1,4
Ansiotasoindeksi, muutos, %	0,2	1,7	2,1	1,7	2,5	2,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-2,1	-4,0	-1,1	-1,2	-2,7	-1,5
Vaihtotase, suhteessa BKT:een, %	-0,9	-1,7	-0,5	-0,5	-1,1	-0,6
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,5	0,7	0,1	-0,2	-0,1	-0,1
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:een, %	53,7	53,4	53,3	59,8	57,6	56,0
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	42,9	42,4	42,2	41,9	42,7	42,3
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-0,7	-0,9	-1,0	-7,7	-5,0	-3,9
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,8	-1,2	-1,2	-7,2	-4,4	-3,2
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	61,3	59,6	59,2	70,2	72,8	74,3
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	46,8	44,9	44,2	53,3	55,6	56,6

(Lähde: Valtionvarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2020)

Kuntatalouden näkymät 2021

On arvioitu, että vuonna 2021 Suomen kansantalous elpyy koronapandemian toisesta aallosta huolimatta. Kuntatalouden suurin ongelma on kuitenkin koronakriisin tuomien lisähaasteiden lisäksi, jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Väestön vanheneminen on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan alkavalla vuosikymmenellä. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen heikentää veropohjaa. Tämä muutos ei kohtele Suomen kaikkia kuntia samalla tavalla ja se lisää entisestään erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien taloudellista kehitystä. Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tulorakenteista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Työllisyyden ja yritystoiminnan näkökulmasta pandemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteessa palvelu-, logistiikka-, tapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin.

Valtiovarainministeriön tekemän painelaskelman perusteella negatiivisen vuosikatteen ja alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan lähivuosina. Vuonna 2020 vuosikatteen arvioidaan olevan negatiivinen vain 13 kunnalla, mutta vuonna 2021 jo 39 kunnalla ja tarkastelukauden lopulla 66 kunnalla. Myös alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan selvästi.

Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2019-2024 (mrd. €)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tuloksen muodostuminen						
1. Toimintakate	-29,8	-30,5	-32,0	-32,9	-34,0	-35,1
2. Verotulot	23,0	23,6	24,6	24,7	25,4	26,1
3. Valtionosuudet, käyttötalous	8,7	10,7	10,1	10,3	10,9	11,3
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2
5. Vuosikate	2,2	4,1	2,9	2,4	2,6	2,6
6. Poistot	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
7. Satunnaiset erät, netto	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	-0,3	1,2	-0,1	-0,7	-0,6	-0,7
Rahoitus						
9. Vuosikate	2,2	4,1	2,9	2,4	2,6	2,6
10. Satunnaiset erät	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjaukset	-0,9	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
12. Tulorahoitus, netto	1,7	3,6	2,4	1,9	2,1	2,1
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,4	-5,8	-5,9	-5,7	-5,6	-5,6
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,4	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3
15. Investoinnit, netto	-4,0	-4,4	-4,5	-4,4	-4,3	-4,4
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-2,3	-0,8	-2,0	-2,5	-2,2	-2,3
17. Lainakanta	21,9	23,1	25,4	28,1	30,6	33,1
18. Kassavarat	6,3	6,8	7,3	7,8	8,3	8,7
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	15,6	16,3	18,1	20,4	22,3	24,4

Verotuslinjaukset vuodelle 2021

Ansiotulojen verotus

Vaikka ennen covid-19-epidemiaa on talouden kehitys ollut vahvaa, kuntien verotulot eivät ole kehittyneet odotetulla tavalla. Verotulojen kasvua ovat hidastaneet toisaalta uuden verotilijärjestelmän ongelmat, mutta varsinkin uuden ennakkoverojärjestelmän ongelmat ennakonpidätysten määrittämisessä. Kuntaliitto arvioikin verojärjestelmään syntyneen pysyvän 400 miljoonan euron vuosittaisen vajeen, ainakin vuosille 2020-2022.

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan (syksy 2020) covid-19-epidemia on aiheuttanut talouden taantumaa, joka tulee supistamaan kuntien verotuloja. Taantumien jälkeen julkinen talous jää heikompaan tilaan kuin ennen epidemian alkua, eikä lähivuosina näkyvissä oleva talouskasvu riitä vahvistamaan julkisen talouden rahoitusasemaa riittävästi, joten julkinen talous tulee pysymään selvästi alijäämäisenä.

Kuntaliiton verotulojen ennustekehikon (6.10.2020) mukaan kunnallisveron määräksi vuonna 2020 on arvioitu 18,4 milj. € ja tämän jälkeen kunnallisveron määrä laskee ollen n. 18,3 milj. € vuosina 2021 ja 2022. Vuonna 2023 odotetaan kunnallisveron määrään hieman nousua + 0,4 milj. €.

Yhteisöverokertymä

Covid-19-epidemia vaikuttaa myös yhteisöverokertymään. Yhteisöveron arvioidaan pienenevän vuonna 2020 edellisen vuoden tasosta 8,5 % n. 1,2 milj. euroon. Tulevana vuonna yhteisöveron määrän arvioidaan kasvavan 1,4 milj. euroon, mutta tämän jälkeen yhteisöveron määrä kääntyy laskuun.

Kiinteistöverokertymä

Kiinteistöverokertymissä odotetaan muutosta vain tuulivoiman osalta, kun nyt aktiivisen valmistelun alla olevat 7 tuulivoimalaa valmistuvat.

Haapaveden kaupungin tuloveroprosentti vuodelle 2021 on 22,00 ja kiinteistöveroprosentit ovat seuraavasti:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05%
- vakituiset asuinkiinteistöt 0,60%

- rakentamaton asuinpaikka 3,00%
- muut asuinrakennukset 1,30%
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00%
- voimalaitokset 3,10%.

Kuntaliiton ennuste Haapaveden osalta arvioi verotulojen kehittyvän seuraavasti (Kuntaliitto 6.10.2020):

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2018	2019	2020**	2021**	2022**	2023**
Verolaji						
Kunnallisvero	17 242	18 344	18 426	18 386	18 346	18 745
<i>Muutos %</i>	-3,2	6,4	0,4	-0,2	-0,2	2,2
Yhteisövero	1 309	1 310	1 199	1 422	1 261	1 206
<i>Muutos %</i>	1,4	0,1	-8,5	18,6	-11,3	-4,4
Kiinteistövero	1 664	1 706	1 679	1 679	1 679	1 679
<i>Muutos %</i>	-0,5	2,5	-1,6	0,0	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	20 214	21 361	21 304	21 486	21 286	21 629
<i>Muutos %</i>	-2,7	5,7	-0,3	0,9	-0,9	1,6
<i>Taulukoiden luvut on esitetty käyvin hinnoin, eli inflaation vaikutusta ei ole eliminoitu</i>						
Kuluttajahintaindeksi, 2000=100	121,6	122,6	123,3	124,6	126,1	127,6
<i>Kuluttajahintaindeksin muutos</i>	1,1	1,0	0,7	1,3	1,5	1,5
Peruspalvelujen hintaindeksi	130,4	132,5	134,2	136,5	138,6	140,8
<i>Peruspalv. hintaindeksin muutos</i>	1,4	2,1	1,7	2,3	2,1	2,2

Verotilitysten käytänteiden muutos tulee johtamaan kassanhallinnallisiin paineisiin myös vuoden 2021 aikana. Aikaisemmin kunnat maksoivat palautukset takaisin marraskuussa, mutta vuodesta 2019 alkaen palautukset on maksettu kuukausittain verotuksen valmistumisen rytmissä. Tästä johtuen on rahoitusosassa huomioitu kassarahoitustarve lyhytaikaisten lainojen lainannostovaltuuksilla.

Valtionosuudet

Valtiovarainministeriön 5.10.2020 julkaiseman tiedotteen mukaan valtio jatkaa kuntien tukemista myös vuonna 2021:

- peruspalvelujen valtionosuuksiin tulossa 300 milj. € lisäys
- kuntien yhteisöveron jako-osuuden 10 %-yksikön määräaikaista korotusta jatketaan vuonna 2021
- koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset korvataan kunnille täysimääräisesti
- hallitusohjelman mukaista peruspalvelujen kehittämistä jatketaan, ja kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jotta kuntatalous ei heikkenisi uudistusten toteuttamisen takia.

Vuoden 2021 kuntatalousohjelman mukaan kuntien valtionavut ovat vuonna 2021 yhteensä 12,4 mrd. euroa, mikä on noin 0,8 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa (11,6 mrd. euroa)

Haapaveden osalta valtionosuuden maksatus vuodelle 2020 tulee olemaan 26.855.257 € Kuntaliiton 5.11.2020 laskelman mukaan. Vuoden 2021 valtionosuus ennakkolaskelman mukaan on 26.042.737 €, joten valtionosuuksien vähennys on 812.520 euroa edelliseen vuoteen verrattuna (Kuntaliitto ennakkolaskelma 5.11.2020).

Haapaveden peruspalveluiden valtionosuus 2010 – 2020 1000€

Vuosi	1000€	€ / as.
2010	19.865	2 678
2011	20.922	2 833
2012	21.377	2 935
2013	21.806	3 011
2014	21.863	3 047
2015	22.138	3 089
2016	22.953	3 366
2017	23.997	3 442
2018	24.523	3 577
2019*	24.589	3 583 (vuoden 2018 asukasluku)
2020	26.855	3 918 (vuoden 2018 asukasluku)
TA2021	26.043	3 854 (asukasluku 6758)
TS2022	26.043	3 854 (asukasluku 6758)
TS2023	26.043	3 854 (asukasluku 6758)

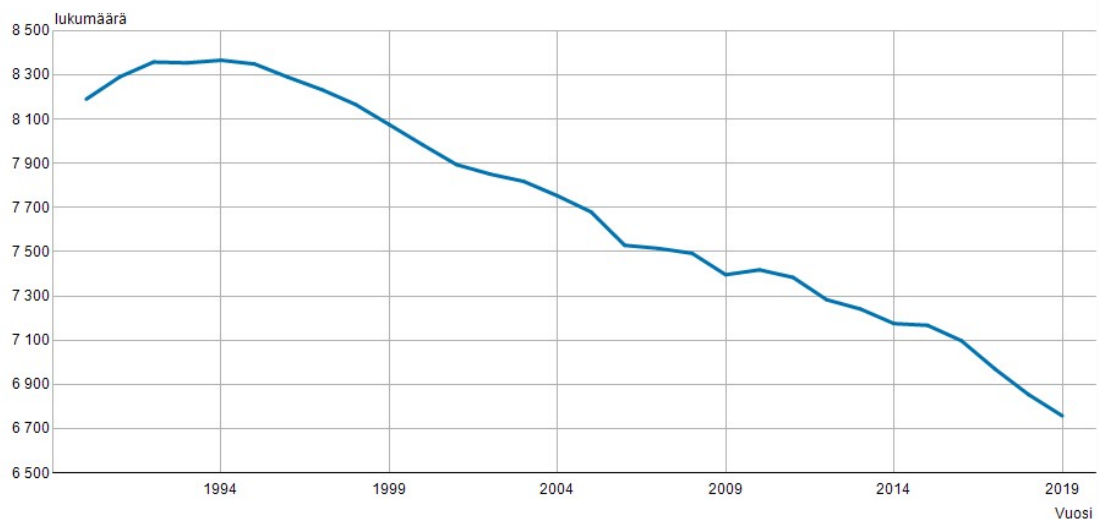
* Vuoden 2019 valtionosuus sisältää ennakkomaksun vuoden 2020 valtionosuudesta.

Kehitys Haapavedellä

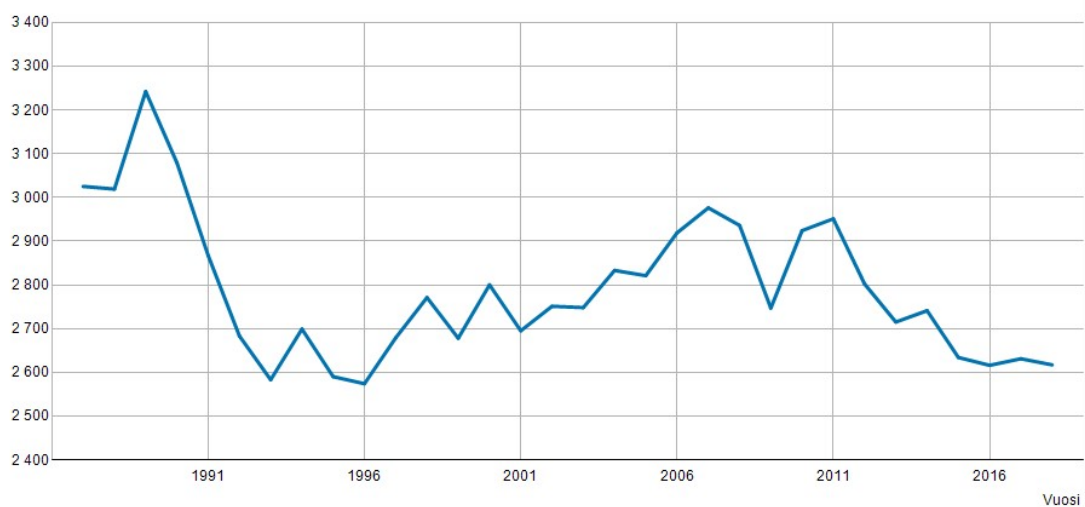
Asukasluku

Asukasluku Haapavedellä 31.12.2018 oli 6.854 asukasta ja 31.12.2019 6.758 asukasta. Asukasmäärän lasku on jatkunut keskeytyttä vuodesta 2010 ja trendinomaisesti vuodesta 1995.

Haapavesi väkiluku 1990-2019 (Lähde: Tilastokeskus)

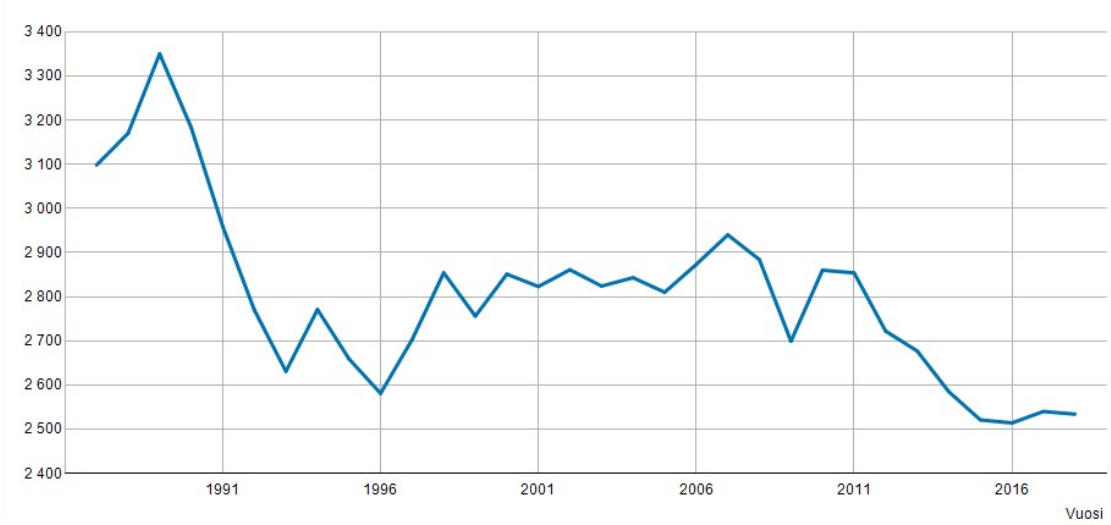

Alueella olevien työpaikkojen lukumäärä 1987-2018

Lähde: Työssäkäynti, Tilastokeskus

Alueella asuvan työllisen työvoiman määrä 1987-2018

Lähde: Työssäkäynti, Tilastokeskus

Keskeiset muutokset Haapavedellä 2021

Vuonna 2019 tehdyn talouden tasapainottamisohjelman mukaisilla toimenpiteillä saatiin säästöjä aikaan arviolta 0,5 milj. €. Vuoden 2020 aikana haettiin harkinnanvaraista valtionosuutta, mutta hakemus ei johtanut positiiviseen tulokseen.

Talousarviossa on pyritty löytämään säästöjä nykyisen päätöspohjan perusteella. Esimerkiksi kunnan yhteisöille myöntämät avustukset on pidetty vuoden 2020 tasossa. Mahdollisista palveluverkon muutoksista tehdään erilliset päätökset.

Talousarvio luo pohjan, jolla valmisteltavien päätösten tulosvaikutukset ovat nopeasti nähtävissä.

Keskeisiä talousarviossa huomioituja muutoksia vuoteen 2020 verrattuna ovat:

- Uuden koulun rakentaminen jatkuu 2021
- Perusturvan osalta palvelurakennemuutos toimeenpannaan vuoden 2021 aikana

2. KAUPUNGIN STRATEGIA 2021

Strategiset tavoitteet		
Kaupungin talous säilyy hyvässä kunnossa		2021
	Vuosikate on koko ajan positiivinen	Talouden tasapainottamistoimilla pyritään saamaan vuosikate positiiviseksi
	Velkaantumisen	Talouden tasapainotuksella päästään siihen että velkaantuminen pysähtyy
	Muutosten ennakointia lisätään	Muutosten ennakointiin tehtävä ohjelma valmistuu
	Raportoinnissa siirrytään ennakoivaan raportointiin	Raportoidaan neljä kertaa vuodessa. Painopiste ennakoinnissa
Asumisviihtyvyys lisääntyy		
	Arkkitehtipiskelijöiden laatimansuunnitelman toteutus	Otetaan huomioon vuoden aikana käynnistyvissä kaavoituksissa.
	Asukkaiden saadaan mukaan yleisen viihtyvyyden parantamiseen	Kaupunki toimii aktiivisesti asukkaiden viihtyvyyttä lisäävissä hankkeissa
	Kaavoituksella huolehditaan monipuolisesta tonttitarjontaa	Koko ajan on saatavilla omakoti-, rivi- ja kerrostalotontteja
	Asuinympäristön siisteyteen kiinnitetään enemmän huomiota ja epäkohtiin puututaan	Jatketaan kaupunkikuvan kehittämistä
Digitaalisten valmiuksien nosto		
	Valmiuksien ja laiteiden hankinnat kouluille ja varhaiskasvatukseen	Ollaan mukana kehityshankkeissa
	Sähköisten palveluiden lisääminen	Sähköiset palvelut vakiintuvat, rakennuslupa ja päivähoito
	Ikäihmisten e-valmiuksien lisääminen	Kansalaisopisto järjestää kursseja jolla parannetaan ikäihmisten e-valmiuksia
	E-kilpailutoiminnan mahdollisuuksien selvittäminen	Nostetaan asia esiin kumppanuuskampanjassa
	Valokuituverkko kattavasti kaupungin asukkaiden käyttöön	Kaupunki osallistuu Haapaveden kuituverkon selvitys- ja tiedottamisprojektiin
Koulutuspalveluiden järjestäminen taloudellisesti ja terveellisesti		2021
	Koulutus järjestetään taloudellisesti ja turvallisesti, jotta niissä voidaan toteuttaa opetusta uuden opintosuunnitelman mukaisesti	Uuden yläkoulu/lukion käyttöönotto
	Koulujen tarkastelu oppilasmäärän, talouden ja terveellisten tilojen pohjalta	Oppilasennusteiden seuranta ja koulujen terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastukset
	Kouluviihtyvyyden lisääminen ja kiusaamisen vähentäminen	Koulukiusaamisen väheneminen kyselyjen perusteella
Varhaiskasvatuspalvelut		
	Julkisten ja yksityisten palveluiden määrän/yksiköiden tarkastelu	Varhaiskasvatusyksiköiden keskittäminen tilanteen mukaan
Toisen asteen koulutuksen turvaaminen		
	Kaupunki säilyy houkuttelevana opiskelupaikkakuntana	Opiskelijamäärä kasvaa
	Kumppanuuskampuksen kokonaisvaltaisuuden hyödyntäminen	Kumppanuuskampusta hyödynnetään markkinoinnissa
	Jedun kahden koulutuspuiston ja Haapop:n toiminnan turvaaminen	Haapavedellä on Jedulla kaksi koulutuspuistetta ja Haapaveden opisto kehittyy
	Elinkeinoelämän ja koulutuksen välittömän vuorovaikutuksen mahdollistaminen	Kaupunkin, Jedu ja elinkeinoelämä toimivat yhteistyössä
Korkeatasoisen elinikäisen oppiminen		
	Korkeakoulu opintojen palauttaminen kansalaisopistoon	Opinnot alkavat seuraavana lukuvuonna
	Musiikkiopiston opintojen turvaaminen	Oppilasmäärät säilyvät ennallaan

Lasten ongelmien vähentäminen varhaisella puuttumisella		
	LAPE-ohjelma ja LP-keskustelut käytössä kouluissa ja varhaiskasvatuksessa	LP-keskusteluja tarjotaan vuosittain 5-vuotiaiden sekä 3. ja 6.-luokkalaisten vanhemmille
Matalan kynnyksen harrastusmahdollisuudet lapsille ja nuorille		2021
	Jokaisella lapsella on vähintään yksi harrastus	Hyvinvointilautakunta laatii ohjelman harrastusten turvaamiseksi
Kolmas sektori enenevässä määrin mukaan yhteistyöhön		
	Yhdistyksiä tuetaan Leader-rahoituksella toteutettavissa hankkeissa	Kaupunki toimii yhdistysten myönnettyjen Leader hankkeiden lainarahoittajana
	Palkitaan vuosittain aktiiviset toimijat	Tarkistetaan palkintosäännöt ja palkittavat tahot
	Tuetaan yhdistyksiä ja järjestöjä toimimaan eri ikiryhmien hyvinvoinnin edistämiseksi yhteistyössä kaupungin kanssa. Tämä huomioidaan myös avustuksissa.	Avustusten myöntämisessä korostetaan hyvinvoinnin edistämistä
Monipuoliset liikunta ja harrastusmahdollisuudet		
	Nykyiset harrastusmahdollisuudet säilyvät	Nykyiset harrastusmahdollisuudet säilyvät
	Luontoliikuntapaikat lisääntyvät	Luontoliikuntapaikat lisääntyvät
Monipuoliset kulttuuri- ja kirjastopalvelut		
	Kulttuurikeskus Kirnu vakiintuu	Kulttuurikeskus Kirnu toimii aktiivisesti
	Kirjastopalvelut säilyvät ja kehittyvät	Lainamäärä pysyy samana
Kotona pärjäämistä tuetaan		
	Yli 75 vuotiaista 94% asuu kotona	Yli 75 vuotiaista 92 % asuu kotona
	Palvelutarjonta kehittyi kotona asumista tukevaksi	Kotona asumista tukevaa digitalisaatiota lisätään Aloitetaan kotikuntoutustoiminta
Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen		
	Sekä toimisto että hallitiloja on koko ajan tarjolla	Sekä toimisto- että hallitiloja on koko ajan tarjolla
	Isoja elinkeinohankkeita edistetään voimakkaasti	Isoja elinkeinohankkeita edistetään voimakkaasti
	Yritysmönteisyys lisääntyy ja kaupunkia on helppo lähestyä	Yrityskontakteja on vähintään 200 vuodessa ja vähintään yksi hallihanke siirtyy rakentamisvaiheeseen
	Nopea päätöksenteko yritysasioissa	Päätöksentekojärjestelmä tarkastetaan, kaupungin elinkeinoyhtiöt yhdistetään
Uudistuvasta energiasta tulee vahvuustekijä		2021
	Haapavesi on edelläkävijä uudistuvan energian yritystoiminnasta	Etsitään keinoja uusiutuvan energian edistämiseen hanketoiminnalla
	Kaupunki on mukana biotaloushankkeissa	Kaupunki on mukana biotaloushankkeissa
Matkailusta tulee uusi vahvuustekijä		
	Matkailualan yrittäjät toimivat yhdessä	Jatketaan yhteisiä tapaamisia
Kaupungin hankintaohjeet uudistetaan		
	Paikalliset toimijat osaavat tarjota kaupungin pienhankintoihin	Otetaan pienhankintajärjestelmä käyttöön
	Lähiruuan käyttöä lisätään	Lähiruuan osuutta lisätään
Hyvien asioiden koroastaminen viestinnässä		
	Myönteisiä asioita esillä kielteisiä enemmän	Kaupunki tiedottaa aktiivisesti
	Viestintäsuunnitelma käytössä	Otetaan käyttöön
	Positiivisuus on osa koko organisaatiota	Asiakastytyväisyyttä mitataan
Ennakoiva ja avoin viestintä		
	Ostolaskuista raportit julkisesti saataville	Valmistellaan 2021
	Päätöksenteko on läpinäkyvää ja ennakoitavaa	Kaupunki tiedottaa aktiivisesti päätöksenteon vaiheissa
	Viranhaltijapäätökset netissä saatavilla	Toteutunut

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

Haapaveden kaupungin käyttötaloudessa noudatetaan niin kutsuttua nettoperiaatetta, jolloin tulosalueita sitovat toiminnallisesti tulot vähennettynä menoilla -määräraha. Tulosalueen sisällä molemmista määrärahoista voidaan poiketa. Lautakunnat voivat antaa alaisilleen tulosalueille tarkempia taloudellisia tavoitteita.

Tähän osioon on koottu strategiasta johdetut tai siihen liittyvät toiminnalliset tavoitteet tulosalueittain. Myös näitä toiminnallisia tavoitteita lautakunnat voivat halutessaan tarkentaa, mutta niiden on kuitenkin oltava kaupungin strategian mukaisia. Käyttötalousoosassa on huomioitu sisäisinä siirtoina keskushallinnon sekä kiinteistö- ja siivoustoimen kustannuksia. Perusteena käytetään myös sosiaali- ja terveystieteiden Helmen kustannusten jakoa kuntien välillä. Keskushallinnon menoja on vyörytetty vuodesta 2013 alkaen myös muille kuin Helmen tulosalueille.

Tässä talousarviossa Haapaveden kaupunki on varautunut siihen, että palkankorotukset vuonna 2021 ovat noin 2,5 prosenttia. Henkilöstömääriä on esitetty erillisessä Haapaveden kaupungin henkilöstösuunnitelmassa. Talousarvio ei sisällä sellaisia toiminnallisia järjestelyjä, että ne aiheuttaisivat merkittäviä muutoksia henkilöstömäärässä.

Toimielimet ja tulosalueet vastaavat kaupunginvaltuuston 15.5.2017 § 30 hyväksymän uuden hallintosäännön mukaista jakoa. Seuraavalla sivuilla on esitetty käyttötalouden yhdistelmä tulosalueittain.

TULOSALUEET 1000 €	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos TA2020- 2021	Sitovuus
KAUPUNGINVALTUUSTO	-40	-59	-63	7 %	netto
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	5	0	-11		netto
TARKASTUSLAUTAKUNTA	0	-3	-3	1,0 %	netto
KAUPUNGINHALLITUS	-2 086	-2 405	-2 643	9,9 %	netto
Yleishallinto	-1 467	-1 542	-1 865	20,9 %	
Pelastustoimi	-759	-782	-808	3,4 %	
Ruoka- ja puhdistuspalvelut	181	0	96	76405,6 %	
Maaseututoimi	-69	-81	-82	0,6 %	
Lomituspalvelut	28	0	16	3816 %	
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	-34	-23	-20	-13,6 %	netto
YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA	-312	-293	-310	5,9 %	netto
PERUSTURVALAUTAKUNTA	-26 232	-26 883	-27 444	2,1 %	netto
Terveyspalvelut	-3 677	-3 647	-3 881	6,4 %	
Hoito- ja hoivapalvelut	-6 857	-7 024	-7 398	5,3 %	
Perhe- ja Sosiaalipalvelut	-6 473	-6 428	-6 874	6,9 %	
Erikoissairaanhoito	-8 822	-9 377	-8 850	-5,6 %	
KASVATUS- JA KOULULAUTAKUNTA	-13 374	-13 198	-13 457	2,0 %	netto
Perusopetus	-8 471	-8 226	-8 341	1,4 %	
Lukio-opetus	-907	-961	-959	-0,2 %	
Varhaiskasvatus	-3 918	-3 775	-3 875	2,7 %	
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	-2 494	-2 069	-2 354	13,8 %	netto
Kirjastopalvelut	-409	-416	-438	5,4 %	
Liikuntapalvelut	-1 051	-668	-872	30,6 %	
Kulttuuritoimi	-212	-143	-139	-2,8 %	
Nuorisotyö	-172	-181	-184	1,8 %	
Työllistämispalvelut	-649	-662	-721	9,0 %	
KANSALAI SOPISTON JHTK.	-1 000	-941	-921	-2,1 %	netto
TEKNINEN LAUTAKUNTA	233	-412	-186	-54,8 %	netto
Kiinteistötoimi	1 031	354	568	60,6 %	
Yhdyskuntapalvelut	-408	-382	-352	-7,8 %	
TOIMINTAKATE	-45 334	-46 284	-47 412	2,44 %	netto

Kaupunginvaltuusto

Vs. kaupunginjohtaja Kimmo Hinnö

Keskeiset tavoitteet esitetty strategiaosiossa. Kaupunginvaltuuston arvioidaan pitävän viisi kokousta vuoden 2021 aikana.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	23 108				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-63 027	-58 907	-63 003	-4 096	7,0
TOIMINTAKATE	-39 919	-58 907	-63 003	-4 096	7,0

Vaalit

Keskusvaalilautakunta

Hallintojohtaja Eija Saarela

Toiminnalliset tavoitteet

Vuonna 2021 on aikataulun mukaiset kuntavaalit. Vuoden 2022 aikana ei ole säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2023 on aikataulun mukaiset eduskuntavaalit.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	22 295				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 447		-11 457	-11 457	
TOIMINTAKATE	4 848		-11 457	-11 457	

Tarkastustoimi

Tarkastuslautakunta

Talousjohtaja

Tarkastuslautakunnan alaisuuteen kirjataan tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan kustannukset. Tilintarkastajayhteisön kilpailutus suoritetaan vuonna 2021. Kaikki tarkastusluonteiset kustannukset on nyt kirjattu tarkastustoimeen ja vyörytetty sieltä yksiköiden kustannuksiksi.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	26 467	22 287	22 793	506	2,3
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-26 468	-25 336	-25 873	-537	2,1
TOIMINTAKATE	-1	-3 049	-3 080	-31	1,0

Yleishallinto

Kaupunginhallitus

Talousjohtaja

Toiminnalliset tavoitteet

Tulosalue käsittää kaupunginhallituksen, kaupunginhallituksen alaiset projektit, talous- ja toimisto- sekä it-palvelut, elinkeinoelämän kehittämisen, verotuksen, joukkoliikenteen ja muun yleishallinnon.

Käyttötalousoosassa varaudutaan seutukuntatyöhön, Leader-kuntaosuuksiin ja muihin projekteihin. Projektit-määrärahan kohdentamisesta vastaa kaupunginjohtaja. Palo- ja pelastustoimi ostetaan Ylivieskan kaupungilta, joka toimii alueellisen Jokilaaksojen pelastuslaitoksen isäntäkuntana. Lisäksi budjetissa on huomioitu esimerkiksi Haapaveden kaupungin osuudet velkaneuvonnasta, Kerttu Saalasti -säätiön toiminnasta, jäsenmaksut Pohjois-Pohjanmaan liitolle ja Kuntaliitolle sekä avustukset.

Yleishallinnon henkilöstö- ja taloushallinnon sisäinen, henkilöstömäärän suhteessa toteutettava, laskutus koskee sivistys-, perusturva- ja teknistä osastoa. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut tuottaa Monetra Oulu Oy. Oman it-tuen sijasta työpanokset ostetaan kuntien yhteiseltä yritykseltä Joki-ICT Oy:ltä (ent. PVP Oy).

Kustannusten nousuun vaikuttaa mm. yhteistoimintaosuudet ja tulevana vuonna jatkuvien ja alkavien projektien kustannukset. Henkilöstön työterveyshuoltoon panostetaan edelleen, tavoitteena korkeaksi nousseiden sairaspöissaolujen kääntäminen laskuun. It-käyttömenojen kustannusten jako muille hallintokunnille on tehty kuluvan vuoden 2020 mukaisella jakotaulukolla. Eläkemenoperusteisia KuEL-maksuja kohdistuu yleishallintoon edellisiä vuosia enemmän.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 950 395	1 237 940	1 419 884	181 944	14,7
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 417 722	-2 780 373	-3 284 938	-504 565	18,1
TOIMINTAKATE	-1 467 327	-1 542 433	-1 865 054	-322 621	20,9

Palo- ja Pelastustoimi

Kaupunginhallitus

Vs. kaupunginjohtaja Kimmo Hinno

Jokilaaksojen pelastustoimen alueeseen kuuluu kuntia neljästä eri seutukunnasta. Alueen pinta-ala on 13 895 km², josta vesistöä 391 km². Alueella on 18 kuntaa, joissa on hieman yli 120 000 asukasta.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-758 808	-781 624	-808 325	-26 701	3,4
TOIMINTAKATE	-758 808	-781 624	-808 325	-26 701	3,4

Ruoka- ja puhdistuspalvelut

Kaupunginhallitus

Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö Arja Mertala

Toiminnalliset tavoitteet

Henkilöstöä ruoka- ja puhdistuspalveluissa on yhteensä 40. Henkilöstöä siirretään tilapäisesti yksiköstä toiseen, kuitenkin siten että palvelun laatu säilyy hyvänä sekä ruoka- että puhdistuspalveluissa. Toiminnoissa tavoitellaan kustannustehokasta kokonaisuutta.

Ruokapalveluilla on yksiköitä Haapavedellä yhteensä 9, joissa kaikissa on ruokapalveluhenkilöstöä. Keskuskeittiöitä on kaksi ja jakelukeittiöitä on seitsemän. Uuden keskuskeittiön suunnitelmat ovat valmiita ja yksikkö on rakentumassa uuden yläkoulu/lukion yhteyteen.

Puhdistuspalveluita tarjotaan Haapaveden kaupungin ja Pyhännän Sosiaali- ja terveysterveyspalvelu Helmen yksiköihin.

Henkilöstön mitoitus on käytössä sekä ruoka- että puhdistuspalveluissa. Mitoitusta suhteutetaan nykyiseen henkilöstömäärään ja toimintoihin. Toiminta seuraa peruspalveluiden kehittymistä ja muuttumista ja muuttuu sen mukaisesti.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 654 844	2 695 242	2 654 562	-40 680	-1,5
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 473 588	-2 695 116	-2 558 165	136 951	-5,1
TOIMINTAKATE	181 256	126	96 397	96 271	76 405,6

Tuotantotavoitteet

Ruokapalveluiden toimintaa seurataan suoritemäärien perusteella. Suoritteiden avulla ilmaistaan aikaansaadut tuotantomäärät yhteismitallistettuna. Ruokapalveluissa mittarina on ateria.

YKSIKKÖ	TA 2018	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Palvelukeskus Paakkilanhovi	187 110	170 521	108 685	173 830	148 933	186 847
Koulukeskus koulu	229 900	225 767	228 190	216 153	225 530	224 010
Hyttikallio koulu	55 670	52 723	50 920	48 154	49 780	50 660
Mieluskylä koulu	13 300	12 771	12 920	11 111	11 780	11 020
Vatjusjärvi koulu	11 020	9 722	9 500	9 400	8 550	3 900
Vattukylä koulu	10 830	9 950	11 020	10 403	10 830	10 450
Humaloja koulu	10 640	9 888	9 690	9 632	11 400	12 730
Ahjola päiväkoti	18 908	19 607	18 700	17 864	19551	19120
Onnimannin päiväkoti	31 000	29 432	30 000	34 359	31574	38210
Minttulan ryhmis	4 963	3 528	4 500	4 286	3 938	3 970
Pikkumartan ryhmis		1 124		4 575	5 287	3 952
Marttalan ryhmis, Vienola				1 183	1 061	2 360
Yhteensä	573 341	545 033	484 125	540 950	528 214	567 229

Puhdistuspalveluiden toimintaa seurataan raportointien yhteydessä.

Vaikuttavuustavoitteet

Ruokapalveluita tarjotaan asiakasryhmittäin ja lähtökohtina ovat valtakunnalliset suositukset. Lähiruokaa käytetään tarjonnan perusteella. Ateriat koostuvat terveellisistä ja laadukkaista perusruoista, samalla myös ohjaten terveellisiin elintapoihin. Tavoitteena on Sydänmerkki-ateriamalli. Asiakkaan kohdalla huomioidaan mahdolliset sairaudet ja rajoitteet ja tarjotaan ateriat sen mukaisesti. Kotona asuvat, ruokapalveluiden piiriin kuuluvat asiakkaat, voivat saada aterian kotiin toimitettuna asumisensa tueksi.

Henkilökunta voi ruokailla vuosittain hyväksyttävissä ruokailupaikoissa.

Puhdistuspalveluissa valitaan toimintatavat yksikön toiminnan mukaan.

Asiakastyytyväisyyttä mitataan sekä ruoka että puhdistuspalveluissa.

Maaseututoimi

Kaupunginhallitus

Maaseutuasiamies Eeva Alaraappana

Selite	TP 2019	TA+lisiäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-69 152	-81 000	-81 520	-520	0,6
TOIMINTAKATE	-69 152	-81 000	-81 520	-520	0,6

Lomituspalvelut

Kaupunginhallitus

Lomituspalvelupäällikkö Tuija Naakka

Haapaveden kaupungin lomituspalveluyksikön alueeseen kuuluvat Haapavesi, Oulainen ja Raahe. Mela korvaa varsinaisen lomituksen kustannukset täysimääräisesti. Lomituspalveluiden hallinnon kustannuksiin saadaan kiinteä vuosittainen määräraha, joka on sidottu edellisvuoden tuotettuihin lomituspäivien lukumäärään.

Lomituspäivien määrä vähenee vuosittain. Kysyntään vaikuttavat mm. karjatalousyrittäjien määrän vähentyminen, lomituspalvelulain muutokset sekä Melan ohjeistukset. Sosiaali- ja terveysministeriö on ohjeistanut Melaa lomituksen paikallisyksiköiden yhdistämiseen lomituspalveluiden asiakasmäärän vähenemisen vuoksi. Yhdistämisistä käydään neuvotteluita ja yhdistämisistä aloitetaan jo vuonna 2021. Myös Lomituspalvelulaki uudistetaan mahdollisesti 1.1.2022 alkaen.

Vakinaisia maatalouslomittajia on tällä hetkellä 46. Henkilöstö on vähentynyt luontaisesti. Lomituksen hallintohenkilöitä on 5.

Tietotekniikan käyttö lisääntyy maataloilla jatkuvasti ruokinta-automaattien ja lypsyrobottien muodossa, jolloin tarvitaan osaavaa henkilökuntaa. Maatalouslomittajia koulutetaan jatkuvasti ns. täsmäkoulutuksena automaatioiden käyttöön. Lomahallinnon henkilöstö käy työnantajan tarjoamat sekä Melan järjestämät koulutukset. On todettu, että koulutusta tarvittaisiin enenevässä määrin.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 988 066	2 836 000	2 906 000	70 000	2,5
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 959 924	-2 835 601	-2 890 377	-54 776	1,9
TOIMINTAKATE	28 142	399	15 623	15 224	3 815,5

Lomatoimi	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS 2023
Lomitettut päivät	14 488	13 597	12 185	12426	11600	10800	10150	9500

Rakennusvalvonta

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennustarkastaja Teijo Hyvärinen

Toiminta ja tavoitteet

Rakennusvalvonta sisältää lupakäsittelyn, rakennustarkastustoiminnan ja rakentamisen ohjauksen. Rakennuslautakunta käsittelee kokoluokassaan isoimmat sekä merkittävimmät hankkeet ja tekee suunnittelutarveharkinta- ja poikkeamispäätökset. Tulot kertyvät lupamaksuista, joissa pyritään kustannusvastaavuuteen ja naapurikuntien kanssa yhteiseen lupahintatasoon. Rakennuslupakäsittelyssä säilytetään nykyinen yhden viikon käsittelyaika peruslupahankkeissa ja lautakunnan kokoukset pidetään kuukausittain, tarpeen mukaan.

Rakennusvalvonnassa on ollut käytössä vuodesta 2017 sähköinen lupa-asioiden ja arkistoinnin hallintajärjestelmä. Asiakas hakee luvan www.lupapiste.fi osoitteessa. Lupa käsitellään sähköisesti ja asiakirjat arkistoidaan sähköiseen pilvipalveluarkistoon.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on edelleen olla aktiivinen palveluyksikkö, joka samalla uudistaa ja kehittää toimintaansa. Vuoden 2018 aikana uudistettu rakennusjärjestys on osoittanut toimivuutensa käytössä. Kaupungin ensimmäiset tuulivoimaluvat myönnettiin vuoden 2018 aikana Hankilannevan tuulivoimapuiston ja vuoden 2020 aikana Keson tuulivoimapuistoon. Tuulivoimahankkeita on vireillä kaavoitusvaiheessa edelleen ja niitä tullaan käsittelemään mahdollisesti vuosien 2022 – 2023 aikana. Merkittävä isompi yläaste / lukion rakennushanke lähti liikkeelle vuoden 2020 aikana ja hanke otetaan käyttöön vuoden 2021 lopussa. Rakennusvalvonnan ohjelmisto on uudistettu selainpohjaiseksi. Uudistus mahdollistaa tarkastuksien yhteydessä suoritettavat kirjaukset työmaalla ja päätös saadaan asiakkaan sähköpostiin samalla. Uudistus vähentää toimistotyötä ja nopeuttaa asiakkaan saamaa palvelua. Koronasta johtuva etätyösuositus osoitti myös vuoden 2020 aikana, että rakennusvalvonnalla on käytössä toimiva sähköinen lupapalvelu- ja tarkastusjärjestelmä mahdollisia tuleviakin poikkeusolojakin varten.

Toiminnan tunnusluvut	TO2019	TA2020	TA2021
Poikkeamispäätökset	3	3	3
Suunnittelutarve hankkeet	0	0	0
Kaikki luvat	157	160	160
Rakennusneliöt	10 000	12 000	12 000

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	68 319	71 500	81 500	10 000	14,0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-102 560	-94 173	-101 099	-6 926	7,4
TOIMINTAKATE	-34 241	-22 673	-19 599	3 074	-13,6

Ympäristöpalvelut

Ympäristöterveyslautakunta

Ympäristöpalvelupäällikkö Harri Heikkilä

Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa ympäristöterveydenhuollon (elintarvike-, terveydensuojelu-, kuluttajaturvallisuus- ja tupakkalakien mukaiset viranomaistehtävät sekä eläinlääkintähuolto) palvelut Haapaveden, Oulaisten, Siikalatvan ja Pyhännän kuntiin sekä erillisellä sopimuksella eläinlääkintähuollon tehtävät Raahen kaupungin Vihannin kylään.

Ympäristönsuojelun toimialan viranomaispalvelut tuotetaan edelleen Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan alueelle.

Toiminta-alueen väestöpohja on noin 24 000 asukasta. Tehtävät ovat lakisääteisiä viranomaistehtäviä. Hallintokuntana on Haapaveden kaupunki. Ohjaavana hallintoelimenä toimii alueellinen neuvottelukunta ja toimialan asioista päättää alueellinen ympäristöterveyslautakunta.

Valvonnan (ympäristötarkastajat, ympäristösihteeri, valvontaeläinlääkäri, ympäristöpalvelupäällikkö) toimipisteitä on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Siikalatvalla Pulkkilassa. Ympäristöpalvelut Helmen hallinnon toimipiste sijaitsee Haapaveden toimipisteen yhteydessä. Eläinlääkäreiden toimipisteitä (vastaanottotiloja) on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Siikalatvalla Kestilän terveysaseman yhteydessä. Toimitilojen yhteydessä on pieneläinten vastaanottotilat. Vastaanottotilat on saneerattu nykyajan toimenpide- ja kirurgiavaatimukset täyttäväksi vuonna 2011.

Elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalakien mukaisien viranomaistehtävien tarkoituksena on ennalta ehkäistä elintarvike- ja vesiperäisten epidemioiden sekä tapaturmien esiintyminen valtakunnallisen normiohjauksen mukaisesti. Säännöllisen valvontasuunnitelman mukaisen valvonnan lisäksi erityisesti asunnon- ja kosteusvauriotarkastukset työllistävät edelleen etenkin talvijaksolla. Valvonnassa panostetaan erityisesti puhtaan veden ja suuririskisten elintarvikevalvontakohteiden sekä lasten- ja nuorten oppimisympäristöjen valvontaan. Valvontasuunnitelman mukaisesta valvonnasta sekä luvista peritään ympäristöterveyslautakunnan vahvistaman taksan mukainen maksu.

Ympäristönsuojelun toimialan palveluita ovat maa-aines- ja ympäristöluvut, meluun liittyvät päätökset, jätehuollon ja jätevesien valvonta sekä lakisääteiset muut tehtävät. Ympäristönsuojelun toimialan päätöksistä peritään ympäristöterveyslautakunnan

vahvistaman taksan mukainen maksu. Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa ympäristönsuojelun palvelut Haapaveden ja Pyhännän kuntiin.

Eläinlääkintähuolto tuottaa eläinlääkäripalvelut hyöty- ja pieneläinten omistajille, tuotantotila- ja eläinsuojelutarkastukset sekä muut lakisääteiset tehtävät. Pieneläinvastaanotosta peritään klinikkamaksu.

Lakisääteisiä tehtäviä painotetaan vuosittainen eri tehtäväkokonaisuuksissa ministeriöiden ja keskusvirastojen sekä aluehallintoviraston normiohjauksen mukaan. Valtio ohjaa säännöllistä valvontaa valvontasuunnitelmalla sekä tekemällä valvonnan toimivuuden tarkastuksia.

Yksikkö	TP 2018	TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
	käynnit	käynnit	käynnit	käynnit
Haapaveden ell	1662	1740	1740	1720
Siikalatvan ell	1997	2150	2150	2140
Oulaisten ell	1471	1750	1750	1570
Yhteensä	5130	5640	5640	5430
Ympäristöterv.valv.	970	995	995	895
Ympäristönsuojelu	140	240	240	210
Yhteensä	1110	1235	1235	1105

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	779 734	740 148	786 204	46 056	6,2
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 091 337	-1 033 126	-1 096 388	-63 262	6,1
TOIMINTAKATE	-311 603	-292 978	-310 184	-17 206	5,9

Perusturvalautakunta

Perusturvajohtaja Ritva Hantula

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmi sekä Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa lakisääteiset palvelut sekä viranomaistehtävät yhteistoimintasopimusten mukaisesti. Sosiaali- ja terveystieteiden Helmeen kuuluvat Haapaveden kaupunki ja Pyhännän kunta. Sosiaali- ja terveystieteiden Helmi tuottaa Haapaveden kaupungille ja Pyhännän kunnalle yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kaikki terveyden- ja sosiaalihuollon lakisääteiset palvelut Haapaveden kaupungin toimiessa vastuukuntana. Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa alueen ympäristöterveydenhuollon ja osittain myös ympäristönsuojelun viranomaispalvelut Haapaveden, Oulaisten, Pyhännän, Siikalatvan ja Raahen kaupungin Vihannin kaupunginosalle. Kuntien välinen yhteistyö on toteutettu vastuukuntamallilla, jossa Haapaveden kaupunki toimii vastuukuntana. Kuntien kesken käydään vuosittain yhteistoimintasopimuksen mukaiset neuvottelut toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä rakenteellisista ratkaisista. Neuvottelujen tuloksena laaditaan palvelusuunnitelma tulevalle vuodelle.

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen organisaatiota on muutettu vastaamaan vähenevän väestön palvelutarvetta. Palvelurakennemuutoksen johdosta terveydenhuoltolain mukainen vuodeosasto lakkaa ja vuoden 2021 alusta aloittaa 10-paikkainen arviointi- ja kuntoutusyksikkö. Haapaveden kotisairaala muuttuu 24/7 -yksiköksi ja Pyhännällä jatkaa kotisairaala 7 pv/vk aamu- ja iltavuorossa. Vuonna 2021 Haapaveden neuvolasta vähenee 0,5 terveydenhoitajan työpanosta asiakasmäärän alenemisen johdosta. Palvelurakennemuutoksen johdosta vähenee hoito- ja hoivapalveluista 3,62 työpanosta. Vastaavasti talousarviossa on varauduttu Haapavedelle 0,6 lääkäri työpanoksen lisäämiseen sekä hammashuoltoon 0,5 varahammashoitajan lisäämiseen. Pyhännälle on varattu yhteinen hoiva-avustaja kehitysvammahuoltoon ja asumispalveluyksikköön.

Hallitusohjelman mukainen kansallinen soteuudistus muodostuu sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllisestä uudistamisesta että rakenteellisesta uudistuksesta. Sote-uudistuksen yhteydessä myös pelastustoimen järjestäminen siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Soteuudistuksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystieteiden palvelut kaikille suomalaisille, parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti sosiaali- ja terveystieteiden palveluihin, vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin sekä hillitä kustannusten kasvua. Hallituksen esitys on menossa eduskuntaan joulukuussa 2020 ja mikäli eduskunta

hyväksyy lakiuudistuksen keväällä 2021, aloittavat uudet hyvinvointialueet toimintansa 1.1.2023.

Pohjois-Pohjanmaalla soteuudistusta viedään eteenpäin POPsote-hankkeessa. POPsote-hankkeessa on kaksi ohjelmaa, Tulevaisuuden Sosiaali- ja terveyskeskus- ja Rakennemuudistus-ohjelma. Sosiaali- ja terveyspiiri Helmestä osallistuu henkilökuntaa aktiivisesti POPsote-hankkeeseen.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	9 283 810	9 067 745	9 498 416	430 671	4,7
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-35 515 662	-35 950 779	-36 941 980	-991 201	2,8
TOIMINTAKATE	-26 231 852	-26 883 034	-27 443 564	-560 530	2,1

Terveyspalvelut

Perusturvalautakunta

Perusturvajohtaja Ritva Hantula

Sosiaali- ja terveyspiiri Helmen terveyspalveluihin kuuluvat avosairaanhoido- ja päivystyspalvelut, suun terveydenhuoltopalvelut, röntgen-, fysioterapia- ja lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut sekä hoitotarvikejakelu. Seniorineuvola-toiminta (ikästartti-tarkastukset) sekä paljon palvelua tarvitsevien asiakkaiden palveluohjaus toimii sekä Haapavedellä että Pyhännällä. Laboratoriopalvelut ostetaan Nordlab laboratorioliketalaitokselta. Työterveyshuolto järjestetään ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta.

Palveluja järjestetään Haapaveden ja Pyhännän terveysasemilla. Virka-ajan lääkäripäivystys toimii Haapaveden terveysasemalla. Kiireetön lääkärinvastaanotto toimii Haapavedellä viitenä päivänä viikossa ja Pyhännällä neljänä päivänä viikossa. Virka-ajan ulkopuolinen päivystys ostetaan haapavetisille Oulaskankaan sairaalasta (PPSHP) ja pyhäntäläisille Oulun seudun yhteispäivystyksestä (PPSHP). Suun terveydenhuollon virka-ajan päivystys toimii Haapavedellä. Virka-ajan ulkopuolinen päivystys järjestetään alueellisena yhteistoimintana useiden kuntien kanssa. Järjestämisvastuu on iltaisin Kokkolan pääterveysasemalla ja arkipyhinä sekä viikonloppuisin Kokkolan pääterveysasemalla tai Oulussa opetusterveyskeskuksessa. Muistihoitajat toimivat sekä Haapavedellä että Pyhännällä. Vuoden 2020 alusta toimii geriatrin ja psykiatrin vastaanotto ostopalveluna Haapaveden ja Pyhännän terveyskeskuksissa. Muut erikoislääkäripalvelut hoidetaan ostopalveluina lähinnä Haapaveden terveysasemalla.

Henkilökuntamäärä pysyy lähes ennallaan terveyspalvelujen tulosalueella. Helmen kaikki lääkärinvirat on täytetty vakinaisesti tai määräaikaisesti. Haapaveden vastaanotolle on lisätty 0,6 lääkärintyöpanosta ja Haapaveden hammashoitolaan 0,5 hammashoitajan varahenkilöä. Haapaveden fysioterapian henkilökunta hoitaa myös Pyhännän avo-fysioterapiapalvelut. Erikoissairaanhoidosta siirtyy uusia tehtäviä perusterveydenhuollon hoidettavaksi, mikä muun muassa edellyttää henkilökunnan jatkuvaa kouluttautumista, sekä lisää erityisen paljon vastaanoton lääke- ja hoitotarvikemenoja. Perusterveydenhuollossa on pystytty hoitajien lisäkoulutuksella siirtämään tehtäviä lääkäreiltä hoitajille, mikä on parantanut palvelujen saatavuutta.

Covid19-pandemian vaikutusta tulevan vuoden toimintaan on vaikea arvioida. Terveyspalveluissa varaudutaan edelleen erillisen infektiovastaanoton toimintaan, Covid-19-näytteiden laajamittaiseen ottamiseen, henkilösuojaimien merkittävään

kulutukseen sekä mahdolliseen väestön rokottamiseen. Nämä tulevat todennäköisesti lisäämään kustannuksia arvioidusta.

Palvelujen digitalisaatiossa on varauduttu hankkimaan sähköinen omahoito -alusta, joka mahdollistaa mm. asiakkaiden yhteydenottoja terveydenhuollon ammattilaisiin sähköisesti sekä sähköisen ajanvarauksen käyttöönottoa tietyissä palveluissa. Haapavedelle on varauduttu hankkimaan hoitotarvikejakeluun noutolokerikko, mikä tuo joustavuutta asiakkaiden palveluun. Haapaveden vastaanotolla on myös jatkossa mahdollista ottaa käyttöön sähköinen ilmoittautuminen lääkärin ja hoitajien vastaanotoille.

Tuotantotavoitteet **TP 2018 TP 2019 TA 2020 TA 2021**
suoritteet = ao. kuntalaisen käyttämät palvelut Helmen alueella

Haapavesi:

vastaanottokäynnit (sis. päivystyksen)	15145	13140	16200	16200
fysioterapiakäynnit	2215	2214	2200	2100
hammashuoltokäynnit	9171	8853	9200	8000
laboratoriotutkimukset	78342	77145	79700	79700
röntgentutkimukset	2161	2094	2200	2200

Pyhäntä:

vastaanottokäynnit (sis. päivystyksen)	2788	2756	2890	2890
fysioterapiakäynnit	270	253	240	260
hammashuoltokäynnit	2204	2274	2530	2420
laboratoriotutkimukset	14035	14073	14000	14000
röntgentutkimukset	354	327	320	320

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 607 472	1 612 041	1 696 383	84 342	5,2
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 284 465	-5 259 251	-5 577 084	-317 833	6,0
TOIMINTAKATE	-3 676 993	-3 647 210	-3 880 701	-233 491	6,4

Hoito- ja hoivapalvelut

Perusturvalautakunta

Hoito- ja hoivapalvelupäällikkö Marko Niiranen

Toiminnan keskeisimpänä tarkoituksena on edistää ensisijaisesti ikäihmisten selviytymistä omissa kodeissaan ja tukea heidän toimintakykyään ja omatoimisuuttaan. Kotoa kotiin -mallia tullaan käyttämään työn suunnittelun pohjana. Vuodeosasto lakkaa 1.1.2021 alusta, muuttuen 10 paikkaiseksi sosiaalihoitolaikoksi mukiseksi arviointi- ja kuntoutusyksiköksi. Kotisairaala-yksikkö toimii Haapavedellä ja Pyhännällä. Haapaveden kotisairaala muuttuu 2021 alusta kolmivuoroyksiköksi palvelun kaikkia Helmen yksiköitä.

Haapaveden ja Pyhännän ikäihmisten asumispalvelut, laitoshoidon ja palveluasuminen tuotetaan omana toimintana.

Vuodeosastomuutoksen jälkeen myös Haapaveden kotihoito siirtyy vanhoihin vuodeosaston tiloihin Paakkilanhovin alakerrasta. Paakkilanhovin alakertaan tulee toimistoja. Paakkilanhoviin tehdään tila saattohoitoa varten.

Jokaiselle palveluja tarvitsevalle ikäihmiselle pyritään järjestämään yksilölliset ja tarpeenmukaiset palvelut. Toimintakyvyn mittaukseen käytetään RAI Screener-ohjelmaa. Kotihoidossa käy kerran viikossa lääkäri konsultoimassa. Asumispalveluyksiköissä on ostettu etälääkäripalvelu. Arviointi- ja kuntoutusyksikön ja kotihoidon välissä toimii palveluohjaaja. Palveluohjauksen avulla palvelutarvekartoitus saadaan tehtyä nopeammin ja sitä kautta kotiutuminen tehostuu. Teknologiaa lisätään vähitellen.

Palvelusetelillä tuotettavia palveluja ovat tilapäinen ja säännöllinen kotihoito ja tehostettu asumispalvelu. Ikäihmisten palvelujen ja tukien myöntämisen perusteena ovat perusturvalautakunnan päättämät kriteerit. Omaishoidon tuki on yksi keino tukea kotona asumista, tasalaatuisen arvioinnin välineeksi on otettu RAI Screener-ohjelma.

Yksinäisyys on monien kotona asuvien ikäihmisten haaste. Sitä pyritään lievittämään mm. päivätoiminnalla ja vanhus- ja vammaisneuvoston sekä omaishoitajayhdistyksen kautta aktivoimalla vapaaehtoisia. Päivätoimintaan osallistuminen tarjoaa mahdollisuuden sosiaaliseen, virikkeelliseen ja kuntouttavaan toimintaan. Ikäihmisten terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa kehitetään yhteistyössä terveystieteiden -, yhteiskuntatieteiden ja järjestöjen kanssa.

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen vanhuspalvelujen strategian kokonaistavoitteena on edistää toiminnallisten, rakenteellisten ja hallinnollisten muutosten avulla kuntalaisten toimintakykyä, vähentää palvelutarvetta, hillitä kustannuskehitystä sekä tarkastella koko Helmen alueella palvelu- ja henkilöstörakennetta.

Henkilöstöä tullaan kouluttamaan yhteistyössä Jokihelmen opiston kanssa. Painopisteinä perushoidon kertaus, vitaalielintoimintojen tarkkailu ja lääkehoito. Koulutuslupana käytetään Skhole-oppimisympäristöä. Muita ulkoisia koulutuksia mm. infektioyhdyshenkilöpäivät, Lifecare- ja saattohoitokoulutukset. Omana toimintana Helmessä on kaksi ERGO-korttikouluttajaa, jotka jatkavat ERGO-korttikoulutuksia eri yksiköissä työskentelevälle hoitohenkilökunnalle Haapavedellä ja Pyhännällä.

Kotihoito/käynnit	TP2018	TP2019	TA2020	TA 2021
Haapaveden kotihoito	77201	68610	70000	77000
Pyhännän kotisairaanhoido	846			
Pyhännän kotihoito		28815	27000	28000
Yhteensä	78047	97425	97000	105000
Päiväkeskus/käynnit	TP2018	TP2019	TA2020	TA 2021
Haapaveden päiväkeskus	1185	994	1000	1200
Pyhännän päiväkeskus		638	600	600
Yhteensä	1185	1632	1600	1800
Tukipalvelut/asiakasmäärä	TP2018	TP2019	TA2020	TA 2021
Haapaveden tukipalvelu	172	192	250	200
Pyhännän tukipalvelut		58	89	60
Yhteensä	172	250	339	260
SHL-kuljetustuki	TP2018	TP2019	TA2020	TA 2021
Haapaveden kuljetustuki	78	77	86	80
Pyhännän kuljetustuki		3	3	3
Yhteensä	78	80	89	83
Hoitotarvikejakelu/asiakasmäärä	TP2018	TP2019	TA2020	TA 2021
Haapaveden hoitotarvikejakelu	111	94	100	100
Pyhännän hoitotarvikejakelu	22	17	25	25
Yhteensä	133	111	125	125
Vanhusten omaishoito	TP2018	TP2019	TA 2020	TA 2021
Omaishoito Ha	42	55	46	40
Omaishoito Py		8	7	8
Yhteensä	42	63	53	48
Asumispalvelut/hoitopäivät	TP2018	TP2019	TA 2020	TA 2021
Ryhmäkodit Haapavesi	5054	4963	5400	5475
Asumispalvelut Haapavesi	10897	11054	16836	16790
Asumispalvelut Nestori		7971	8418	8395
Ostetut asumispalv. Haapav.	1216	1390	1098	730
Ostetut asumispalv. Pyhääntä	0	0	0	0
Perhehoito Haapavesi	205	120	120	120
Perhehoito Pyhääntä		0	0	36

Tukiasunnot Paakkilanhovi	3714	2769	3660	3650
Tukiasunnot Pyhätä		2171	2562	2555
Yhteensä	21086	30438	38094	39055
Laitoshoito/hoitopäivä	TP2018	TP2019	TA 2020	TA 2021
Nokela laitosasuminen	6937	6687	2196	1460
Nestori laitosasuminen		12	0	0
Yhteensä	6937	6699	2196	1460
Palveluseteli	TP2018	TP2019	TA 2020	TA 2021
Palveluseteli Kotihoito Ha/as	33	42	35	30
Palveluseteli asumispalv Ha/as	34	29	20	24
Palveluseteli Kotihoito Py/as	0	0	0	0
Palveluseteli asumispalv Py/hp	0	0	0	0
Yhteensä	67	71	55	54
Vuodeosasto / hoitopäivä	TP2018	TP2019	TA2020	TA 2021
Haapavesi	4768	3747	4368	3285
Pyhätä	839	520	672	365
Yhteensä	5607	4267	5040	3650
Kotisairaala suorite	TP2018	TP2019	TA2020	TA 2021
Haapavesi		1829	3000	4000
Pyhätä				1000
Yhteensä		1829	3000	5000

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 616 557	3 404 898	3 440 349	35 451	1,0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 473 670	-10 428 840	-10 838 540	-409 700	3,9
TOIMINTAKATE	-6 857 113	-7 023 942	-7 398 191	-374 249	5,3

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perusturvalautakunta

Perhe- ja sosiaalipalvelupäällikkö Marge Fingerroos

Sosiaali- ja terveystyö Helmi tuottaa perhe- ja sosiaalipalvelut Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan asukkaille.

Toiminnalliset tavoitteet

Kunta vastaa sosiaalipalvelujen järjestämisestä. Sosiaalihuoltolain mukaan kunnan asukkaiden saatavissa on oltava sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta. Sosiaalihuollon asiakkaille on tehtävä palvelutarpeen arviointi sekä asiakassuunnitelma, mikäli se on tarpeen. Kunnan velvollisuutena on kehittää sosiaalisia oloja, ehkäistä sosiaalisia ongelmia, ylläpitää sosiaalista turvallisuutta ja tukea ihmisten omatoimisuutta.

Sosiaalipalvelujen järjestäminen sisältää mm. yleisen sosiaalityön, sosiaalipäivystyksen (turva akuuteissa ongelmatilanteissa, perheväkivalta, lasten heitteillejätto, onnettomuus- ja rikostapahtumien jälkihoito), sosiaaliturvaetuuksia ja niiden käyttöä koskevan ohjauksen ja neuvonnan, lastensuojelun, perhetyön, ottolapsineuvonnan, perheasioiden sovittelun, isyyden selvittämiseen ja vahvistamiseen liittyvän palvelun, lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvän sovittelun, vammaispalvelut, päihdetyön, kuntouttavan työtoiminnan ja kehitysvammahuollon.

Sosiaalipalveluja kehitetään moniammatillisesti terveyspalvelujen kanssa. Sosiaalipalveluissa otetaan käyttöön palveluohjaus, joka toimii arkipäivisin erikseen sovitun puhelintunnin aikana.

Aikuissosiaalityö

Asiakasta tuetaan itsenäiseen selviytymiseen. Työpanosta suunnataan enenevässä määrin sosiaalityötä tarvitseviin asiakkaisiin, sekä hyödynnetään moniammatillista yhteistyötä. Täydentävän- ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen päätökset tehdään aikuissosiaalityössä.

Aikuissosiaalityössä tehdään yhteistyötä TE-toimiston kanssa tehden asiakkaille aktivointi- tai monialainen työllistämissuunnitelma.

Välitystiliasiakkuudet kuuluvat aikuissosiaalityön palveluihin.

Aikuissosiaalityössä tehdään alle 65-vuotiaiden omaishoidontuen päätökset.

Perhepalvelu

Perhetyö suunnataan edelleen lastensuojelun ennaltaehkäisevään työhön. Pyritään antamaan perhetyötä kotiin heti ongelmien alkaessa. Perheille annetaan mm. lapsiperheiden kotipalvelua. Lapset puheeksi menetelmä on käytössä perhe- ja sosiaalipalveluiden yksiköissä. Lasten- ja nuortenhuollossa pyritään ehkäisemään kalliita laitospaikkoja, sijoittamalla lapsia perheisiin. Systeminen lastensuojelutyö hanke käynnistyi loppukevällä 2019. Kyse on vaikuttavammasta ja laadukkaammasta lastensuojeluperheiden kohtaamisesta. Tavoitteena on saada vähennettyä kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrää.

Vammaispalvelut

Vaikeavammaisten henkilöiden oikeus henkilökohtaiseen apuun/avustajaan sekä vammaispalvelukuljetuksiin on lisääntynyt. Tämä vaatii sosiaalityöntekijältä enenevässä määrin kotikäyntejä.

Vammaispalveluissa tehdään sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelupäätökset alle 65-vuotiaille.

Kehitysvammahuolto tuottaa kehitysvammalaissa määrätyt erityishuollon palvelut kehitysvammaisille. Valtakunnallisesti ja myös Helmen alueella suuri muutos on laitoshoidon alasajo ja siirtyminen integroituun asumiseen. Helmen alueella laitoshoidon purkua on toteutettu suunnitelmallisesti jo pidempään.

Aikuispsykososiaaliset palvelut järjestetään avohuollon tukitoimilla mm. siten, että tukikeskus Rentolan toimintaa tehostetaan kotikuntoutukseen ja yhteistyötä kaikkien hallintokuntien kanssa pyritään lisäämään. Pyhännällä järjestetään mielenterveyskuntoutujien kerhotoimintaa yhteistyössä kehitysvammahuollon henkilöstön kanssa.

Terapiakeskuksen palveluja mielenterveysneuvola, perheneuvola, ja A-klinikka toimintoja tehostetaan moniammatillisella verkostotyömallilla.

Terveystieteiden mukaiset **neuvolapalvelut** aikuis-, diabetes-, lasten-, koulu-, opiskelu- ja äitiysneuvolat kuuluvat myös perhe- ja sosiaalipalveluiden tulosalueeseen.

Tuotantotavoitteet **TP 2018** **TP 2019** **TA 2020** **TA 2021**
 suoritteet = ao. kuntalaisen käyttämät palvelut Helmen alueella

Haapavesi:

terveysneuvontakäynnit	7168	7090	6050	6050
mielenterveysneuvolakäynnit	1850	2070	2300	2300
a-klinikkakäynnit	610	565	555	555
perheneuvolakäynnit	1597	1151	1200	1200

Pyhäntä:

terveysneuvontakäynnit	1624	1347	1220	1220
mielenterveysneuvolakäynnit	333	539	500	500
a-klinikkakäynnit		24	45	45
perheneuvolakäynnit		246	240	240

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 196 947	2 111 119	2 228 555	117 436	5,6
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 669 828	-8 539 277	-9 102 403	-563 126	6,6
TOIMINTAKATE	-6 472 881	-6 428 158	-6 873 848	-445 690	6,9

Erikoissairaanhoito

Perusturvalautakunta

Johtava ylilääkäri Anne Niemelä

Suurin osa erikoissairaanhoidosta toteutetaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kautta. Haapaveden aikuispsykiatria hoidetaan pääasiassa K-PKS:ssa ja Pyhännän osalta PPSHP:ssä. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin osuus erikoissairaanhoidon kustannuksista on molemmissa kunnissa reilut 98 % ja kaikkien sairaanhoitopiirien osuus reilut 99 %. Lisäksi palveluja ostetaan muun muassa Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymältä, Kainuun maakuntayhtymältä ja yksityisiltä tahoilta. Erikoissairaanhoidon palveluja ostetaan potilaiden palvelutarpeen mukaan. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin sisältyy ensihoito.

Tavoitteet	TP 2019	TA 2020	TA 2021

Haapavesi

PPSHP

hoitopäivät	3249	3100	3150
avohoitokäynnit	8784	8500	8450

Muut sairaanhoitopiirit

hoitopäivät	54	60	30
avohoitokäynnit	74	200	40

Yksityiset

hoitopäivät	0	10	20
avohoitokäynnit	194	50	180
magneettikuvauskäynnit	206	220	140

Pyhäntä

PPSHP

hoitopäivät	831	1000	980
avohoitokäynnit	1521	1500	1520

Muut sairaanhoitopiirit

avohoitokäynnit	52	40	40

Yksityiset

avohoitokäynnit	21	20	20
magneettikuvauskäynnit	38	30	30

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTA TUOTOT YHTEENSÄ	1 739 566	1 808 000	2 000 000	192 000	10,6
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 561 360	-11 185 000	-10 850 000	335 000	-3,0
TOIMINTAKATE	-8 821 794	-9 377 000	-8 850 000	527 000	-5,6

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	774 376	584 800	652 336	67 536	11,5
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 148 697	-13 782 305	-14 108 958	-326 653	2,4
TOIMINTAKATE	-13 374 321	-13 197 505	-13 456 622	-259 117	2,0

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Koulutoimi

Valtuusto teki 25.5.2020 kouluverkkopäätöksen, jonka mukaan koulun toiminta lakkaa, mikäli oppilaita on toteuman ja ennusteen mukaan kahtena peräkkäisenä vuonna alle 40. Tämän päätöksen mukaisesti ja 20.9.2020 oppilasmäärän ja 20.9.2021 ennusteen mukaan Vatjusjärven koulu lakkaa toimimasta 1.8.2021.

Opettajien virkojen tai tuntiopettajien määrä ratkaistaan lukuvuosittain koululautakunnassa tuntikehystä päätettäessä. Tuntikehysten määrään vaikuttaa puolestaan budjetti. Kaupunki on saanut viime vuosina valtiolta jonkin verran ns. tasa-arvoavustusta, jota voidaan käyttää opetusryhmien jakamiseen ja koulunkäynnin ohjaajien palkkaamiseen. Ko. avustuksen määrä on kuitenkin laskenut viime vuosina huomattavasti. Lukuvuodelle 2020-21 on saatu ns. korona-avustusta kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen tasoittamiseksi. Kaikkiaan korona-avustusta on saatu perusopetukseen, lukiokoulutukseen ja varhaiskasvatukseen yhteensä noin 164 000 euroa. Ko. avustuksella palkataan mm. erityisopettaja sekä avustajia ja ohjaajia. Lisäksi avustusta käytetään tukiopetuksen ja opinto-ohjauksen lisäämiseen.

Lukion ja yläkoulun opiskelijamäärän vähentymisestä johtuen lisätään vähitellen yläasteen ja lukion yhteisten opettajien osuutta. Tällä tavalla voidaan opetuksessa turvata laatu sekä riittävä määrä opetustunteja. Tehtävien täyttö mietitään tarkkaan eläköitymistien yhteydessä. Koulunkäynnin ohjaajien määrä pyritään pitämään enintään nykyisellään.

Uuden yläkoulu/lukion rakentaminen on lähtenyt käyntiin elokuussa 2020. Rakennusaikataulun mukaan rakennus on valmis vuodenvaihteessa 2021-2022.

Yläkoulu ja lukio toteuttavat keväällä 2020 kasvatus- ja koulutuslautakunnassa päätettyjä säästötoimia, joihin kuuluvat tuntikehysleikkaus sekä oppimateriaalikustannusten ja täydennyskoulutusrahojen leikkaukset vuosille 2020 ja 2021.

Peruskoulutus KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi

Sivistystoimen hallinto:

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	319 811	171 500	188 000	16 500	9,6
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-397 865	-406 839	-469 466	-62 627	15,4
TOIMINTAKATE	-78 054	-235 339	-281 466	-46 127	19,6

Yläkoulu joutuu sisäilmaongelmien vuoksi toimimaan edelleen useissa väistötiloissa uuden koulun valmistumiseen asti. Käytössä ovat nykyisen koulurakennuksen lisäksi kaksi parakkirakennusta, Pohjois-Suomen aikuisopiston tilat sekä entisen pesulan tilat teknisen työn väistötiloina. Väistötiloista aiheutuu varsin mittavat kustannukset.

Oppilasmäärä laskee Haapaveden kaupungissa muutaman seuraavan vuoden aikana varsin voimakkaasti, ja suurin käänne tapahtuu vuodesta 2025 lähtien, kun pienet ikäluokat tulevat kouluikään. Perusopetuksen oppilasmääräennusteen mukaan perusopetuksen oppilasmäärä laskee syksyn 2020 noin 890:stä oppilaasta noin 750:een oppilaaseen vuoteen 2027 mennessä eli noin 16 %. Oppilasmäärän lasku on todennäköisesti vielä ennustettakin nopeampi, mikäli muuttoliike jatkuu samanlaisena kuin viime vuosina.

Perusopetuksen oppilasmäärä syksyllä 2020 ja ennuste vuosille 2021-2026:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Yläkoulu	316	301	288	283	282	292	288
Hyttikallio	200	222	217	204	193	179	167
Mäkirinne	186	214	217	217	205	184	171
Humaloja	61	58	62	62	63	56	50
Mieluskylä	41	43	43	41	45	45	44
Vatjusjärvi	35						
Vattukylä	50	52	48	48	47	45	42
Alakoulut yhteensä	573	589	586	572	553	509	474
Peruskoulu yhteensä	889	890	873	855	835	801	762

Uusi opetussuunnitelma on kokonaisuudessaan otettu käyttöön peruskoulussa. Uuden opetussuunnitelman painotuksissa korostuu monipuolisen arvioinnin, oppilaiden osallistuvuuden ja oppimiskokonaisuuksien merkitys. Haapavesi on mukana sekä paikallisessa että alueellisessa tutoropettajahankkeessa. Hankkeella pyritään edistämään uuden opetussuunnitelman käyttöönottoa. Pääpaino on opettajien ja oppilaiden digitaalisten taitojen parantamisessa.

Oppilaat

	TP2019	TA2020	TA2021
Alakoulut	589	580	589
Yläkoulu	313	314	301

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	160 314	131 000	167 136	36 136	27,6
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 631 402	-8 356 835	-8 508 079	-151 244	1,8
TOIMINTAKATE	-8 471 088	-8 225 835	-8 340 943	-115 108	1,4

Lukio

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Rehtori Erkki Seitajärvi

Lukion opiskelijamäärä on laskenut tasaisesti vuodesta 2000 lähtien ikäluokkien pienenemisen myötä. Opiskelijamäärän lasku on kuitenkin pysynyt varsin vakiona viimeiset viisi vuotta eli noin 105-110 opiskelijassa. Lukion markkinointiin on panostettu viime vuosina huomattavasti aiempaa enemmän. Keväällä 2020 tehtiin kokeilupäätös, jolla tarjotaan syksyllä 2020 aloittaville opiskelijoille maksuton ajo-opetus. Kyseisen päätöksen jälkeen lukioon ilmoittautui kuusi opiskelijaa enemmän kuin yhteishaussa oli hakenut. Lukio pyrkii jatkossa profiloitumaan taidepainotteiseksi lukioksi. Tähän painotukseen on paikkakunnalla hyvät edellytykset runsaan kulttuuritarjonnan myötä.

Lukion kurssitarjontaa on säästösyistä supistettu pysyvästi jonkin verran uuden opetussuunnitelman käyttöönottovaiheessa syksyllä 2016. Yhteistyötä Siikalatvan ja Kärsämäen lukioden sekä eLukion kanssa tehdään niiden kurssien kohdalla, joiden järjestäminen omin voimin ei ole taloudellisesti kannattavaa.

Lukiossa panostetaan uuden opetussuunnitelman mukaisesti arvioinnin ja toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijoiden osallistamiseen koulun toimintaan. Samalla kehitetään opiskelijoiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia koulussa mm. liikkuva opiskelu -toiminnan kautta.

Opiskelijat	TP2018	TP2019	TA2020	TA2021
	110	105	108	105

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	45 908	30 000	25 900	-4 100	-13,7
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-952 737	-991 376	-985 002	6 374	-0,6
TOIMINTAKATE	-906 829	-961 376	-959 102	2 274	-0,2

Varhaiskasvatus

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Varhaiskasvatuspäällikkö Outi Pudas

Varhaiskasvatus pohjautuu varhaiskasvatuslakiin, valtakunnalliseen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman perusteisiin sekä kaupungin omiin varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmiin.

Varhaiskasvatukseen sisältyy lasten päivähoito, vuoroahoito, esiopetus, varhaiserityiskasvatus, leikkikenttötoiminta, kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuki, yksityisen hoidon tuen kuntalisä ja varhaiskasvatuksen palveluseteli.

Alle kouluikäisten lasten määrä Haapavedellä on viime vuosina ollut laskusuunnassa. Varhaiskasvatuksen kysyntään alle kouluikäisten lasten väheneminen ei kuitenkaan ole vaikuttanut. Työllisyystilanteen parantuminen sekä vanhempien opiskelu ovat lisänneet perheille varhaiskasvatuksen tarvetta. Kotona kotihoidontuella hoidettavien lasten määrä näyttää vähentyvän myös v. 2020 aikana.

1.8.2020 voimaan tullut varhaiskasvatuslain muutos varhaiskasvatuksen subjektiivisen oikeuden laajentamisesta on lisännyt varhaiskasvatuksen kysyntää. Päiväkotien lapsiryhmien kokoa pienennettiin 3-6-vuotiaiden lasten ryhmien osalta 3 paikkaa /ryhmä. Paikkojen vähennys päiväkodeissa toi haastetta hoitopaikkojen riittävydestä kysyntää vastaavaksi.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen osalta Ahjolan päiväkodin toiminta jatkuu nykyisellä tavalla. Syksyllä 2017 aloitettu kerhotoiminta on saavuttanut sille asetetut tavoitteet. Kerhotoiminta vähentää painetta sijoittaa osa-aikaisia varhaiskasvatuksen tarvitsijoita kokoaikaisille paikoille päiväkoteihin. Kerhotoiminta jatkuu Ahjolassa. Päiväkotii Onnimannissa toimii 6 päiväkotiryhmää, joista 2 ryhmää (Ketunleivät ja Metsätähdet) on keskittynyt vuoroahoitoa tarvitsevien lasten varhaiskasvatukseen. Vuoroahoidon kysyntä lisääntyy edelleen työpaikkojen laajentuneiden työaikojen vuoksi. Tämän hetken suurin muutos vuoroahoitoon on lasten yöhoidon lisääntyminen.

Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten esiopetus järjestetään pääsääntöisesti päiväkodeissa.

Viime vuosina perhepäivöhoitajien määrä on vähentynyt huomattavasti. Tavoitteena on saada lisää perhepäivöhoitajia, jolloin perheille olisi tarjolla varsinkin pienille lapsille toivottuja pieniä hoitoryhmiä. Ryhmäperhepäivökotitoiminta on osa perhepäivöhoitoa. Minttulan ryhmäperhepäivökotii toimii myös perhepäivöhoidossa oleville lapsille perhepäivöhoitajan työajantasausvapaiden varahoitopaikkana.

Varhaiserityiskasvatusta kehitetään, jotta kaikille erityistä tukea tarvitseville lapsille voitaisiin tarjota heidän tarpeidensa mukaista kehityksen ja oppimisen tukea jo varhaisessa vaiheessa. Myös lapsen oppimisen taitoja tulee vahvistaa jo ennen koulun aloittamista. Pätevien varhaiskasvatuksen erityisopettajien rekrytointii on erityisen hankalaa hakijoiden puuttumisen vuoksi. Varhaiskasvatuksen opettajien lisä- ja täydennyskoulutuksella toivottavasti saamme pätevää henkilöstöä myös varhaiserityiskasvatukseen.

Tavoitteena on myös avoimen varhaiskasvatuksen kehittäminen kysyntää vastaavaksi.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perheillä on mahdollisuus valita myös yksityinen varhaiskasvatus tai kotihoidon tuki. Haapaveden kaupunki maksaa yksityisen hoidon tuen kuntalisää. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin myötä toiveissa on yksityisen varhaiskasvatuksen lisääntyminen

Talouden tasapainottamisohjelmassa on asetettu varhaiskasvatukselle tehtäväksi ryhmäkokojen ja päiväkotien täyttöasteen tarkastelu sekä yksityisen varhaiskasvatuksen lisäämisvaihtoehdon selvittäminen.

Varhaiskasvatus

	TP 2018	TP2019	TA2020	TA2021
hoitopäiviä	33219	39291	33200	35000
alle kouluikäisiä lapsia	617	571	600	536
lapsia päivähoidossa	250	246	250	260
hoitolapsia ajalla 1.1.-31.12.	395	420	430	

* Esiopetuspäivät eivät sisälly hoitopäivien määrään

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	248 343	252 300	271 300	19 000	7,5
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 166 693	-4 027 255	-4 146 411	-119 156	3,0
TOIMINTAKATE	-3 918 350	-3 774 955	-3 875 111	-100 156	2,7

Hyvinvointilautakunta

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Vs. kaupunginjohtaja Kimmo Hinno

Hyvinvointilautakunnan alaisuudessa toimivat: kirjastotoimi, liikuntatoimi, kulttuuritoimi, nuorisotoimi ja työllisyyspalvelut.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	548 542	614 671	638 492	23 821	3,9
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 042 141	-2 683 862	-2 992 693	-308 831	11,5
TOIMINTAKATE	-2 493 599	-2 069 191	-2 354 201	-285 010	13,8

Kirjastotoimi

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Kirjastonjohtaja Sari Seitajärvi

Haapaveden kirjaston muodostavat pääkirjasto ja kirjastoauto. Kirjastopalveluja kehitetään yhteistyössä muiden kirjastojen ja muiden toimijoiden kanssa asiakaslähtöisesti. Keväällä 2021 yhteistyö muiden kirjastojen kanssa syvenee Kiri-kirjastojen liittyessä yhteen Tiekkö-kirjastojen ja Reisjärven kunnankirjaston kanssa muodostaen yhdessä Joki-kirjastot kimpan, jolloin koko Pohjois-Pohjanmaan eteläisen alueen kirjastoaineisto on asiakkaiden käytössä yhdellä kirjastokortilla. Tietokantojen yhdistämisen takia kirjasto joutuu olemaan keväällä kiinni 1-2 viikkoa.

Lain yleisistä kirjastoista (**29.12.2016/1492**) mukaisesti yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastoauto toimii kyläkoulujen koulukirjastona. On tärkeää, että kirjastopalvelut ovat myös niiden kuntalaisten ulottuvilla, jotka ovat lähipalvelujen ja julkisen liikenteen varassa. Kirjaston verkkopalvelut ja laitteet antavat kuntalaisille mahdollisuuden sähköisten palvelujen käyttöön, myös niille asukkaille, joilla ei ole itsellään laitteita ja

verkkoyhteyksiä. Haapavesi on osa Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun yhteistä e-kirjastoa, jolla taataan asiakkaille tasavertainen sähköisten aineistojen saatavuus asuinpaikasta riippumatta.

Haapavesi myy kirjastoautopalvelua Raaheen Lampinsaaren-Lumimetsän-Alpuan alueelle päivän/viikko ja kirjastonjohtajapalvelua Pyhännälle. Mahdollisuutta myydä kirjastoautopalveluja muihin lähikuntiin pidetään koko ajan vireillä.

Koulurakennustyömaa tulee vaikuttaman seuraavan kahden lukuvuoden ajan kirjaston kävijä- ja lainamääriin. Kirjasto ei myöskään ole täysin saavutettava rakennusaikana liikuntaesteisille. Yläkoulun ja lukion kirjastonkäyttö on rakennustöiden ajan merkittävästi alhaisempaa kuin normaaliolosuhteissa.

Kirjasto järjestää vuonna 2021 tapahtumia pandemiatilanteen huomioon ottaen.

Kirjasto	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Lainojen määrä, pääkirjasto	90784	90 000	90 000
Lainojen määrä, kirjastoauto	42429	46 000	46 000
Lainan hinta	3,05 (2,9)	3,2	3,2
Lainat/ asukas	19,9 (20,75)	19	19
Hankintojen määrä	5239	4 200	4 200
Fyysiset käynnit/ asukas	8,3	10	10
E-aineiston lainaus	5975	3000	7 000
Aukiolotunnit	3520,45	3 000	3 000
Tapahtumat	108	100	100

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	29 498	18 000	18 000		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-438 754	-433 744	-456 081	-22 337	5,1
TOIMINTAKATE	-409 256	-415 744	-438 081	-22 337	5,4

Liikuntatoimi

Hyvinvointilautakunta

Liikuntasihteeri Kati Mäntylä

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Liikuntapalvelut järjestävät kuntalaisille vapaa-aikapalveluita sekä toimintaa yhteistyössä eri tahojen kanssa mm. liikuntaa, kilpaurheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistäen kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä tukevat lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Liikuntapalveluiden keskeisiä toimintamuotoja ovat mm. ulkoliikuntapalvelut: kiintorastiverkostot, latualueet, jääalueet, urheilukenttä, pesäpallokenttä, tenniskenttä, frisbeegolf-rata, lentopallokentät jne. Uimahalli- ja liikuntahallitoiminta, jäähallitoiminta, skeittialue sekä kilpailutoiminta.

Liikuntapalvelut

	TA 2019	TP2019	TA2020	TA2021
Tunnusluvut				
Jäähalli aukiolo vuodessa viikkoa	35	36	33	33
Jäähalli varatut vuorot seurat/ harrasteryhmä (h)	945	1 015	950	980
Jäähallin koululaisryhmät päivisin (h)	120	180	120	120
Jäähallin yleisövuorot kävijät	3 000	3 118	3 100	3 100
Muut liikunta-alueet käyttöaste %	80 %	84 %	85 %	86%
Uimahallin aukiolo vuodessa	49 vk	49 vk	49 vk	49 vk
Uimahallin kävijät sis. koululaisuinnit	27 984	28 120	30 400	30 800
Liikuntahallin käyttöaste 10 kk	83 %	85 %	88 %	88 %
Kuntosalin kävijät (ilta klo 18-21.45)	8 350	8 464	8 500	8 500
Kuntosalin varatut vuorot seurat/ harrasteryhmät / koululaisryhmät	400	438	450	450

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	244 091	302 000	302 000		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 295 348	-969 636	-1 173 755	-204 119	21,1
TOIMINTAKATE	-1 051 257	-667 636	-871 755	-204 119	30,6

Kulttuuritoimi

Hyvinvointilautakunta

Liikuntasihteeri Kati Mäntylä

Kulttuuritoimi tuottaa kuntalaisille monenlaista kulttuuritoimintaa yhteistyössä erilaisten toimintaryhmien, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa.

Kulttuuritoimi panostaa lasten ja nuorten kulttuurikasvatukseen tarjoamalla erilaista kulttuuritoimintaa sekä koulu- että vapaa-aikana (mm. Lasten ja nuorten kulttuuriviikot). Lisäksi huomioidaan kasvavan eläkeläisväestön sekä laitoksissa ja pienryhmäkodeissa asuvien vanhusten että erityisryhmien kulttuuritarjonta.

Kulttuuritoimen keskeisiä toimintamuotoja ovat mm. erilaiset tapahtumat, näyttelytoiminta, museotoiminta, kotiseututyö sekä kotiseutuarkisto, kulttuurimatkat sekä Kulttuurikeskus Kirnun hallinnointi.

Kulttuuritoimen osa-alueena ovat myös Kulttuuritoimen projektit, kuten Kulttuurikauha-hanke.

Kulttuuritoimi

	TA 2019	TP2019	TA2020	TA2021
Järjestettyjen tapahtumien kävijät	2 000	2 000	1 700	1 500
Museon kävijät (ajanjakso 12 kk)	900	900	1 000	1 000
Kulttuurikeskus Kirnun tapahtumat	75	75	80	90

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	37 782	54 371	31 992	-22 379	-41,2
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-249 749	-197 392	-171 072	26 320	-13,3
TOIMINTAKATE	-211 967	-143 021	-139 080	3 941	-2,8

Nuorisotyö

Hyvinvointilautakunta

Liikuntasihteeri Kati Mäntylä

Nuorisotyö tuottaa lapsille ja nuorille nuorisotoimintaa yhteistyössä erilaisten toimintaryhmien, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa, mutta kannustaa myös omaehtoiseen toimintaan. Nuorisotyössä huomioidaan etsivän nuorisotyön ja erityisnuorisotyön laajenevaa toimintakenttää. Yhteisissä tiloissa toimivat etsivä nuorisotyöntekijä, yksilövalmentaja ja 4H-toimisto.

Hyvinvointia edistävä toiminta on nuorisotyössä erittäin tärkeässä roolissa. Keskeisiä asioita ovat erilaista elämäniloa tuottavat asiat, harrastamaan kannustaminen sekä aktivointi kaikilla elämän osa-alueilla.

Nuorisotyön keskeisiä toimintamuotoja ovat mm. nuorisotalotoiminta, etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, seinätön työpaja/yksilövalmentaja, nuorisovaltuusto, erilaiset tapahtumat ja matkat, perhekeskeinen toiminta ja koulunuorisotyö.

Nuorisotyö **TA 2019** **TP2019** **TA2020** **TA2021**

Tunnusluvut:

Nuorisotila auki iltaa (perustoiminta)	155	155	165	175
Nuorisotilan iltakävijät (perustoiminta)	4 030	4 030	4 290	4 550
Jelppiverkon nuoret (osallistujat)	900	900	940	960
Nuorisotalon muut tapahtumat mm. eläkejärjestöt, MLL (päivä / vkl tapahtumat)	160	170	180	190
Etsivän nuorisotyöntekijän asiakaskontaktit/asiakkuudet: kpl määrät	58	42	45	45
Yksilövalmentajan asiakaskontaktit/ asiakkuudet: kpl määrät	26	24	24	24

Selite	TP 2019	TA+hisÄTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	58 135	59 500	105 700	46 200	77,6
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-230 141	-240 591	-290 055	-49 464	20,6
TOIMINTAKATE	-172 006	-181 091	-184 355	-3 264	1,8

Työllistämispalvelut

Hyvinvointilautakunta

Hallintojohtaja Eija Saarela

Hyvinvointilautakunnan alaisen työllisyyspalveluiden sektorin tehtäviin kuuluu Haapaveden kaupungin työttömien ohjaaminen työelämän piiriin monin erilaisin keinoin. Yritysyhteistyö on merkittävässä roolissa.

Toiminnallisesti työllistämispalvelut toimivat yleishallinnon työllisyysprojektien kanssa samassa työyhteisössä ja kiinteistössä, Kokoomossa, keräten kaupungin työllisyyspalveluja tuottavat toimijat yhteen. Tämä on koettu erittäin hyvänä ns. yhden luukun toimintamallina.

Vuonna 2021 pyritään erityisesti työllistämään yrityksiin ja kehittämään yhteistyötä kaupungin eri toimialojen kanssa. Rinnalla kulkee palkkatuella työllistäminen, työkokeilu, eläkeselvittelyt ja kuntouttava työtoiminta. Koronan vaikutuksiin pyritään vastaamaan mahdollisuuksien mukaan mm. käynnistämällä tarvittaessa jälleen kauppapalvelu.

Työllisyyspalveluiden ensisijaisena tarkoituksena on auttaa asiakasta elämässään eteenpäin niin, että hänelle löytyy yksilöllinen polku takaisin työelämään. Toissijaisena tavoitteena on vaikuttaa työttömyyden aiheuttamiin kustannuksiin.

Työllisyyspalveluiden avulla työmarkkinatuen kuntaosuutta (ns. sakkomaksuja) on saatu alennettua merkittävästi ja kehityksen ennakoidaan jatkuvan.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	179 036	180 800	180 800		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-828 149	-842 499	-901 730	-59 231	7,0
TOIMINTAKATE	-649 113	-661 699	-720 930	-59 231	9,0

Kansalaisopisto

Jokihelmen opiston johtokunta

Rehtori Anu Hultqvist

Jokihelmen opisto toimii Haapavedellä, Oulaisissa, Kärsämäellä, Merijärvellä, Pyhännällä ja Siikalatvan kunnassa. Jokaiselle sopimuskunnalle laaditaan oma budjetti ja kunnat päättävät vuosittain kuntaneuvotteluissa omasta maksuosuudestaan, jonka puitteissa kussakin kunnassa opetusta järjestetään. Haapaveden kaupungin maksuosuus Jokihelmen opiston toiminnasta vuonna 2021 on 188 953 euroa, jolla järjestämme vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetusta Haapavedellä 5000 tuntia.

Jokihelmen opiston tavoitteena on tuottaa iloa, hyvinvointia, sivistystä ja elämyksiä kaikenikäisille (visio 2022). Missiomme on onnistua yhdessä kuntalaisten ja kuntien kanssa. Arvot ohjaavat käytännön toimintaamme ja sisältöjämme. Arvomme ovat hyvinvoinnin edistäminen, sivistyksen lisääminen, luovuuden tukeminen ja luotettavuus toimijana. Asiakkaan ilahduttaminen motivoi meitä työssämme.

Kansalaisopistossa opiskelu ja harrastaminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja on avointa kaikenikäisille. Järjestämme laadukkaita ja monipuolisia vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen oppimismahdollisuuksia sekä kulttuuri- ja taide-elämyksiä eri-ikäisille ihmisille. Olemme ketterä ja tulevaisuuden kehityksen sykkeessä oleva, vahva alueellinen ja väestön tarpeita kuunteleva toimija. Järjestämme koulutusta, jonka tavoitteena on edistää kuntalaisten oppivaa ja aktiivista elämäntapaa, tukea kulttuuriin kasvamista, vahvistaa yksilöiden ja yhteisöjen elinvoimaa ja hyvinvointia sekä edistää alueen yhteisöllisiä voimavaroja. Koulutus painottuu taito- ja taideaineisiin, hyvinvointia ja terveyttä edistäviin aineisiin, tieto- ja viestintätekniikkaan sekä kieli- ja kulttuuriaineisiin, jotka edistävät ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja yksilön elämää rikastuttavia sosiaalisia suhteita sekä ennaltaehkäisevät yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Itse tekemisen lisäksi taiteesta ja kulttuurista nauttimisen ja yleisönä olemisen kautta ihmisten elämänsisällöt rikastuvat ja elämäntarkoitus vahvistuu.

Kansalaisopistojen valtionosuus koostuu 90 % kiinteästä ja 10 % liikkuvasta osasta. Lisäosan kriteereitä ovat muutokset opiston toiminta-alueen väestön kokonaismäärässä (70 %), työttömien määrässä (10 %), vieraskielisten (10 %) ja 63 vuotta täyttäneiden määrässä (10 %). Vuoden 2021 valtionosuus määräytyy vuoden 2019 toteutuneiden tuntien perusteella.

Vapaan sivistystyön rahoitusta leikattiin voimakkaasti v. 2015 ja vuoden 2017 valtionosuutta leikattiin lisää 5,4 %. Vuoden 2021 budjetti on laadittu talousarvio-ohjeen mukaisesti niin, että Haapaveden kaupungin maksuosuus nousee 2 % vuoden 2020 tasosta. Kansalaisopiston tulot koostuvat valtionosuudesta, kunnan

maksuosuudesta ja kurssimaksutuloista. Muutos jossakin osassa vaatii tasapainotusta toisessa tai muuten toiminnan kokonaisuus kärsii. Kohonneita kustannuksia ei voi kattaa yksin kurssimaksuja nostamalla, koska kurssimaksusta ei saa tulla osallistumisen este. Kansalaisopiston tavoitteena on turvata kaikille ja kaikkialla tasa-arvoiset oppimis- ja osallistumismahdollisuudet.

Tavoitteet vuodelle 2021

1. Tuotamme hyvinvointi- ja sivistyspalveluja kaikenikäisille kuntalaisille: vapaa sivistystyö, taiteen perusopetus, monipuoliset harrastus- ja oppimismahdollisuudet, kulttuurin luominen ja elämysten tarjoaminen.
2. Lisäämme alueen elinvoimaisuutta, viihtyvyyttä ja vetovoimaa keskustassa ja kylillä.
3. Olemme lähellä ihmisten arkea ja elämää. Edistämme osallisuutta ja sosiaalisia suhteita
4. Opiston johtaminen, hallinto ja kehittäminen sekä taloudellinen tulos ja tilinpäätös ovat talous- ja toimintasuunnitelman mukaisia.

MITTARIT

ASIAKAS- JA SUORITUSKYKYTULOSTEN MITTAAMINEN

Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Asiakkuuden tunnusluvut				
opiskelijoiden lukumäärä (netto)	5579	4836	5300	5500
opiskelijoista miehiä (%)	24,16	22,6	30	30
taiteen perusopetuksen opiskelijoiden lukumäärä	586	596	580	595
opiskelijoiden lukumäärä (brutto)	12472	11327	13 000	13235
Osallisuutta kuvaavat tunnusluvut				
opiskelijoiden määrä (%) alueen väestöstä	22,45	19,7	23	23
vapaan sivistystyön tunnit / asukas	0,74	0,72	0,75	0,75
Opiston perustehtävän toteutuminen				
vapaan sivistystyön tuntimäärä	18 165	17573	17 112	17180
taiteen perusopetuksen tuntimäärä	3231	3302	3000	3300
Opistokohtaiset kustannustehokkuuden tunnusluvut				
nettotuntihinta (ylläpitäjän/kuntien maksuosuus/tuntimäärä)	37,31	33,68	35,00	39,45
bruttotuntihinta (kaikki menot /tuntimäärä)	89,70	68,56	86,03	74,86

Osuudet tuloista				
valtionosuus %	40,33	39,9	40,22	38,26
ylläpitäjän/sopimuskuntien maksuosuus %	40,62	36,6	40,64	40,92
kurssimaksutulot %	18,73	17,9	20,55	20,42
muut tulot %	0,31	3,0	0,17	0,37
hankerahoitus	41 000	9000	9000	9000
talousarvion toteutuminen %	98,11	97,71	100	100

Jokihelmen opiston kokonaisuus

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	721 341	782 536	863 643	81 107	10,4
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 721 637	-1 723 191	-1 784 853	-61 662	3,6
TOIMINTAKATE	-1 000 296	-940 655	-921 210	19 445	-2,1

Haapaveden kaupungin kuntakortti

HAAPAVESI					
	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA ero 21-20	Ero %
Vst-opetus					
Muut tulot	127 960 €	131 471 €	132 222 €	751 €	0,57 %
Tuotot yhteensä	127 960 €	131 471 €	132 222 €	751 €	0,57 %
Toimintakulut	534 629 €	463 103 €	464 229 €	1 126 €	0,24 %
Toimintakate	406 668 €	331 632 €	332 007 €	375 €	0,11 %
Kunnan maksuosuus (vst-opetus)	160 168 €	87 773 €	91 115 €	3 342 €	3,81 %
Valtionosuus (arvio)/toimintakate	246 500 €	243 859 €	240 892 €	-2 967 €	-1,22 %
Hallinto					
Kunnan maksuosuus (hallinto)	82 920 €	97 470 €	97 838 €	368 €	0 %
Kunnan maksuosuus yhteensä	241 288 €	185 243 €	188 953 €	3 710 €	2,0 %
Opetustunnit	5871	4700	5000	300	6,4 %
Tuntihinta €/t (netto)	41,10 €	39,41 €	37,79 €	-1,62 €	-4,1 %
Tuntihinta €/t (brutto)	83,09 €	91,30 €	85,97 €	-5,33 €	-5,8 %
Opiskelijoita (netto)	1731	2000	2000	0	0,0 %
Opiskelijoita (brutto)	4490	5700	5700	0	0,0 %

*Suunnitelma 5500 tuntia ennen kaupungin säästövelvoitetta

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

Tekninen osasto hoitaa teknisen lautakunnan alaiset palvelut. Osaston tehtävänä on tuottaa taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja, jotka varmistavat turvalliset ja viihtyisät toimitilat kaupungin henkilöstölle ja käyttäjille, toimivan infrastruktuurin ja vetovoimaisen ympäristön. Kiinteistötoimessa keskitytään kiinteistöjen kunnossapitoon, turvallisuuden ja erityisesti sisäilman laadun seurantaan ja varmistamiseen.

Teknisen osaston toiminnassa ja organisaatiossa on tapahtumassa merkittäviä muutoksia tulevina vuosina. Organisaatiossa on keskeisiä henkilöitä vaihtunut / vaihtumassa ja täten tehtäväkokonaisuuksien täsmentäminen on ajankohtaista.

Talousarviossa on mm. seuraavat huomiot/muutokset.

1. Toimintojen kustannukset pidetään pääosin vuoden 2020 tasolla
2. Katurakentamiseen varataan vuosittain 300.000 euroa, korjausvelan kasvun johdosta. (+100.000 €)
3. Kiinteistöjen kunnossapidon investointivaraus 200.000 euroa.

Uuden yläkoulun investointimenon arvioksi on muotoutunut 15.500.000 joka jakautuu kolmelle vuodelle 2020-2022. Vanhan yläkoulun purkamiseen varaudutaan vuodelle 2022 n. 1.000.000 eurolla.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 386 210	2 546 971	3 062 331	515 360	20,2
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 153 413	-2 958 539	-3 248 193	-289 654	9,8
TOIMINTAKATE	232 797	-411 568	-185 862	225 706	-54,8

Kiinteistötoimi

Tekninen lautakunta

Kiinteistöpäällikkö Keijo Rutanen

Tilapalvelujen toiminta sisältää omassa käytössä olevien kiinteistöjen huoltopalvelun, kunnossapidon ja Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy:n teollisuushallien teknisen hallinnoinnin ja huoltopalvelun. Toimintaan kuuluu myös palvelutehtävät, joita hallintokunnat voivat tilata palveluyksiköltä. Teollisuuskiinteistöjen kiinteistöhoitoon on tulossa mahdollisia muutoksia.

Kiinteistöjen kunnossapitomääräraha palautetaan vuoden 2019 tasolle 200 000 euroon. Investointimäärärahat pidetään samana 200 000 eurossa.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 048 081	2 364 571	2 832 131	467 560	19,8
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 016 888	-2 010 818	-2 263 886	-253 068	12,6
TOIMINTAKATE	1 031 193	353 753	568 245	214 492	60,6

Yhdyskuntapalvelut

Ma. maankäyttöpäällikkö Paulos Tekka

Kadut ja puistot yksikön toiminta sisältää katujen, katuvalojen ja puistojen suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon. Lisäksi yksikön tehtäviin kuuluu haja-asutusalueen talviaurauksen järjestäminen ja yhdyskuntatekninen rakennuttaminen ja rakennustöiden valvonta Haapavedellä. Yksikkö on pääasiassa tilaajaorganisaatio ja suurin osa töistä kilpailutetaan ja teetetään yksityisillä urakoitsijoilla. 2021 aikana on tavoitteena lisätä katuverkon peruskorjauksen ja päällystyksen osuutta kokonaistoteumasta.

Selite	TP 2019	TA+lisäTA 2020	TA 2021	TA muutos	Muutos%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	292 808	180 400	230 200	49 800	27,6
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-700 742	-561 965	-581 994	-20 029	3,6
TOIMINTAKATE	-407 934	-381 565	-351 794	29 771	-7,8

4. TULOSLASKELMAOSIO

Tuloslaskelmaosion tehtävänä on osoittaa kunnan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Toimintakate on toimintakulujen ja -tuottojen erotus ja osoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla sekä rahoitusosan elementeillä.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoitukseen ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Haapaveden kaupungin tuloslaskelma osoittaa, että vuosikate ei kata poistoja.

Kuntaliiton veroennusteen mukaan kaupungin verotuloiksi vuonna 2021 arvioidaan 21,5 milj. euroa, jossa olisi kasvua vuoden 2020 talousarvioon 0,9 %. Haapaveden kaupunginvaltuusto on tehnyt 12.10.2020 päätöksen pitää Haapaveden veroprocentit edellisen vuoden tasolla.

Tuloslaskelma osoittaa, että tulovirran ja menokurin onnistuminen ovat keskeisiä, jotta vuosikate 2021 muodostuisi positiiviseksi. Tuloslaskelma osoittaa myös, että nyt talousarvioon sisällytetyt toimenpiteet eivät yksin riitä talouden tervehdyttämiseen.

Seuraavassa taulukossa on esitetty tilinpäätös 2019, talousarvio ja lisätalousarvio vuodesta 2020 ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2023.

Taloussuunnitelma 2021-2023

Taloussuunnitelman lähtökohtana on, että kaupungin toiminnassa ei tapahdu merkittäviä muutoksia vuosien 2022 ja 2023 aikana lukuun ottamatta vanhan yläkoulun purkamista, johon varaudutaan vuodelle 2022 n. 1.000.000 eurolla.

Vuoden 2022 käyttömenoihin on arvioitu keskimäärin +2,0 % kasvu ja vuodelle 2023 +2,0 % käyttömenokasvu.

Tuloslaskelman tuottoihin on laskettu vuosille 2022 ja 2023 noin +2 % keskimääräiset vuosikasvuarvot.

Verotulot vuosille 2022 ja 2023 on laskettu sellaisenaan Kuntaliiton antamien veroennusteiden pohjalta.

Vuosipoistojen tason arvioidaan vuonna 2022 nousevan nettomääräisesti uuden koulun valmistuessa syksyllä 2022.

Kaupungin taloudellinen asema vuoden 2021 talousarvion perusteella on heikko. Ilman valtionosuuden lisäystä vuodelle 2020 vuoden 2020 vuosikate olisi kääntynyt negatiiviseksi 1. lisätalousarvion myötä. Vuonna 2021 vuosikate kääntyy positiiviseksi.

Toiminnallisten rakennemuutosten tarve on ilmeinen. Kaupungin on käynnistettävä tervehdyttämistoimet, jonka pohjalta kaupungin talous siirtyy vakaalle pohjalle. Vakaus tässä yhteydessä tarkoittaa, että esim. vuosikate riittää poistoihin (ei kertyvää alijäämää taseisiin), vieraan pääoman kasvu käännetään nettolyhennyksiksi ja uusia investointeja (tässä talousarviossa esitettyjen lisäksi) käynnistetään vain, jos ne tukevat talouden lukuja.

1.000 euroa	<u>TP 2019</u>	<u>TA+LTA2020</u>	<u>TA 2021</u>	<u>TS 2022</u>	<u>TS 2023</u>
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	16 163	15 106	16 038	16 376	16 692
Henkilöstökulut yhteensä	-30 204	-30 641	-31 657	-32 365	-33 087
Palvelujen ostot	-23 684	-23 234	-23 777	-25 253	-24 738
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 364	-3 410	-3 687	-3 761	-3 836
Avustukset	-3 157	-3 114	-3 212	-3 277	-3 342
Vuokrat	-981	-953	-1 075	-1 096	-1 118
Muut toimintakulut	<u>-107</u>	<u>-39</u>	<u>-41</u>	<u>-42</u>	<u>-43</u>
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-61 497	-61 390	-63 449	-65 793	-66 164
TOIMINTAKATE	-45 334	-46 284	-47 412	-49 418	-49 472
<i>Muutos, 1000€</i>		-950	-1 128	-2 006	-54
Verotulot	21 361	20 045	21 486	21 286	21 629
Valtionosuudet	24 589	25 548	26 043	26 043	26 043
Valtionosuus toimintakuluista	40 %	42 %	41 %	40 %	39 %
Rahoitusnetto	375	-79	-44	-44	-44
VUOSIKATE	991	-770	73	-2 133	-1 845
Vuosikate poistoista	70 %	-46 %	6 %	-151 %	-124 %
Suunn.mukaiset poistot	-1 411	-1 686	-1 177	-1 409	-1 491
Arvon alentumiset	-153	-200	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-574	-2 656	-1 104	-3 543	-3 336
		TA 2020	-1 278		
		TA+LTA 2020	-2 656		

5. INVESTOINTIOSIO

Projekti		2021	2022	2023	
Khall	8200 Maa- ja metsäalueet, netto	50 000	50 000	50 000	varaudutaan mahdollisuuksiin, nettosumma
Khall	8210 It- ja muu kalusto	62 300	15 000	15 000	Keskushallinto
	* virustorjuntalisenssit 16.000, verkon aktiivilaitteet 10.000, intran päivitys 6.500, lokitusprj 20.000, palvelinhallinnan lisenssit 3.500, O365-varmistuslisenssit 6.300				
Khall	8225 Ruokahuollon kalusteet	0	0	0	Koulun investointimenossa
Khall	8211 TOS-projekti	5 000	0	0	Tiedonohjaussuunnitelma-projektin läpivienti
Khall	uusi Asianhallintaohjelma	18 000	0	0	
Hyvinv.ltk	8600 Lähiliikuntapaikat	25 000	25 000	25 000	
Koulultk	8300 Kalusto	32 000	40 000	30 000	alakoulujen kalusto
	* alakoulujen kalusto 32.000/2021 (seur.v.30.000), varhaiskasvatus 10.000/2022				
	uusi Uuden koulun kalusto	1 063 000	0	0	
Perust.ltk	8400 IT	213 000	100 000	100 000	Ohjelmistopäivityksiä, pääpaino LC-päivityksessä
Perust.ltk	8405 Kalusto				
Tekn ltk	8712 Kiinteistöjen remontointi	200 000	200 000	200 000	
Tekn ltk	8717 Uusi koulu	7 567 000	2 353 000	0	
Tekn ltk	8768 Haapajärven ekologisen tilan tutkiminen ja parantaminen, tutkimusosio	98 000	65 000	0	kustannusarvio 279.000-avustus 250.000, kustannukset 10.000 v.2020
Tekn ltk	uusi Haapajärven ekologisen tilan tutkiminen ja parantaminen, kunnostusosio	0	106 000	0	kustannusarvio 279.000-avustus 250.000
Tekn ltk	uusi Kaikuluotaus ja turojen poisto Iso-Vatjusjärvellä	29 000	0	0	kustannusarvio 29.000-avustus 24.650
Tekn ltk	8754 Katurakentaminen	300 000	300 000	300 000	
	Investoinnit yhteensä	9 662 300	3 254 000	720 000	
Investointi	Avustukset				
	8717 Uusi koulu	437 500	0	0	30% koulun liikuntasali-investoinnista, v. 2020 avustuksesta saatu 187.500
	8768 Haapajärven ekologisen tilan tutkiminen ja parantaminen, tutkimusosio	98 000	65 000	0	
	uusi Haapajärven ekologisen tilan tutkiminen ja parantaminen, kunnostusosio	0	87 000	0	
	uusi Kaikuluotaus ja turojen poisto Iso-Vatjusjärvellä	24 650	0	0	

Uuden koulun avustus liittyy ns. liikuntapaikkarakentamiseen saatavaan valtionapuun (max 30%). Koulun rakennusaikaiset korot aktivoidaan taseeseen, eli ne ovat mukana investoinneissa. Varsinaisen investoinnin edellyttämä erillinen hankintapäätös on tehty valtuustossa 15.6.2020. Urakkasopimuksen mukaiset rakentamistyöt on aloitettu elokuussa 2020.

TOS eli tiedonohjaussuunnitelma on organisaation asiakirjallisten tietojen käsittelyn, rekisteröinnin ja säilyttämisen ohjeisto. Tiedonohjaussuunnitelman laatimisen

yhteydessä käydään läpi kaikki tehtävät ja prosessit. Se sisältää organisaation kaikki kertyvät asiakirjat ja tietoaineistot sekä niiden rekisteröintiin ja käsittelyyn liittyvät järjestelmät ja menetelmät. Se on siis osa organisaation asiakirjahallinnon ohjeistusta. TOS-projekti tullaan toteuttamaan yhteistyössä alueen kuntien kanssa.

Perusturvalautakunnan investointi sisältää omahoitoalustan hankinnan, kotihoidon mobiilin laajennuksen Pyhännän kotihoitoon, kotihoidon optimoinnin päivittämisen sekä LC:n pakollisia päivityksiä.

6. RAHOITUSOSIO

Rahoituksen järjestäminen uudelle koululle on keskeisiä rahoituksen hankkeita myös vuodelle 2021. Tämän lisäksi verotulojen tilitysajankohtien muutokset aiheuttavat painetta kassanhallinnan rahoitukselle suunnitteluvuoden osalta.

Investointien pitkäaikainen rahoitus, yhdessä lyhennysten jälkeen rahoituksen kanssa kasvattavat pitkäaikaisen lainan osuutta kaupungin kokonaisluotonotosta.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen lainakanta marraskuussa 2020 on 31,3 milj. €. Vuonna 2021 nostetaan pitkäaikaisen koululainan toinen erä 3,5 milj. €, lisäksi tarvitaan lainarahoitusta n. 7,2 milj. € joko lyhytaikaisina kuntatodistuksina tai pitkäaikaisena talousarviolainana. Kaupungin lainakanta tulee kasvamaan taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä n. 46 milj. euroon.

Rahoituslaskelma						
		TP 2019	TA + mts 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta						
	Vuosikate	990 648	-770 172	72 676	-2 133 323	-1 844 717
	Satunnaiset erät		0	0	0	0
	Tulorahoituksen korjauserät	-27 892	0	0	0	0
Investointien rahavirta						
	Investointimenot	-969 590	-5 204 809	-9 662 300	-3 254 000	-720 000
	Rahoitusosuudet investointeihin	90 049	254 900	560 150	152 000	0
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	171 556	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta		254 771	-5 720 081	-9 029 474	-5 235 323	-2 564 717
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset		0	139 000	139 000	139 000	139 000
	Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0
	Antolainasaamisten vähennykset	0	139 000	139 000	139 000	139 000
Lainakannan muutokset		-821 767	10 580 000	8 818 000	5 250 000	2 500 000
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	22 500 000	3 520 000	6 500 000	5 500 000
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 832 699	-1 920 000	-1 902 000	-2 450 000	-3 000 000
	Lyhytaikaisten lainojen muutos					
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 010 932	-10 000 000	7 200 000	1 200 000	0
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset		890 782	0	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset						
	Vaihto-omaisuuden muutos					
	Saamisten muutos					
	Korottomien velkojen muutos					
Rahoituksen rahavirta		69 015	10 719 000	8 957 000	5 389 000	2 639 000
Rahavarojen muutos		323 786	4 998 919	-72 474	153 677	74 283

7. ALIJÄÄMÄTARKASTELU

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista aikaisempaa paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Laki tuli voimaan 1.3.2019. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Uuden lain mukaan, arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. (ei muutosta nykyiseen)

jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa (ei muutosta nykyiseen)

TAI

jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot

- kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate);
- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö);
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä);
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %).

Koska vuoden 2020 tilinpäätös on uusien kriteerien tarkastelun kohteena, talousarviota laadittaessa tulee lopputulemaa arvioida uusien kriteerien näkökulmasta.

Kaupungin taseessa olevan alijäämän kattamisvelvoite

Haapaveden kaupungin tilinpäätöksessä vuodelta 2019 taseeseen kertynyt yli-/alijäämä osoitti ylijäämää 3.063.276 euroa. Talousarvion tuloslaskelmaosion mukaan kaupungin taseessa oleva ylijäämä vuoden 2020 lopussa olisi 407.179 euroa, mutta muuttuisi alijäämäksi ollen -697.106 euroa vuoden 2021 lopussa. Taloussuunnitelman mukaan alijäämä tulee kasvamaan vuosina 2022-2023. Kuntalain mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Tästä seurauksena on, että Haapaveden kaupungin tulee vuodesta 2022 alkaen tehdä ylijäämäistä tulosta keskimäärin 200.000 euroa vuodessa. Lisäksi vuonna 2021 on talousvuodelle 2022 tehtävä päätöksiä, joiden säästövaikutukset olisivat noin 3,5 milj. euroa.

Konsernin taseessa oleva alijäämä

Haapaveden kaupunkikonsernilla oli vuoden 2019 tilinpäätöksessä kertynyttä alijäämää yhteensä 249.075 euroa. Konsernin tytäryhtiöiden vuoden 2020 ennusteiden ja 2021 budjettien perusteella voidaan arvioida, että tytäryhtiöiden tulosvaikutus kaupunkikonsernin tulokseen on keskimäärin +100.000 euroa vuodessa.

Konsernin intressiyhtiöt JEDU ja PPSHP ovat suurten muutosten edessä. JEDUn 2019 positiivinen tulos kääntyy negatiiviseksi vuoden 2020 aikana. JEDUn talousarvio seuraaville kolmelle vuodelle on noin 7,4 milj. euroa alijäämäinen. Haapaveden omistusosuudella laskien konsernitaseen alijäämä kasvaa JEDUn tuloksen kautta noin 658.000 euroa 2021-2023.

PPSHP:n vuoden 2019 talousarviossa kuntien maksuosuuden arvioidaan kasvavan 20 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 50 miljoonaan euroa vuonna 2022. Haapaveden omistusosuuden perusteella laskettuna alijäämän lisäys taseessa on laskennallisesti 300.000 euroa vuosien 2020-2022 aikana. Mikäli kasvu 50 miljoonaan otettaisiin huomioon täysimääräisesti, alijäämävaikutus olisi Haapaveden kaupungille 800.000 euroa. PPSHP:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2021-2023 mukaan taloussuunnitelmavuosien tulos olisi kuitenkin positiivinen.

Konsernitaseen alijäämä asukasta kohti on laskettu asukasmäärällä 6758. Alijäämä kehittyy seuraavasti:

<u>Vuosi</u>	<u>Arvioitu alijäämä</u>	<u>Alijäämä/asukas</u>
2019	249 075	37
2020	2 928 075	433
2021	3 971 318	588
2022	7 487 134	1 108
2023	10 894 928	1 612

Arvion mukaan kaupungin alijäämä asukasta kohti ylittää 1.000 euron rajan 2022 ja sitä edeltävänä vuonna 500 euron rajan. Näin ollen ns. kriisikuntakriteeri täyttyisi jo vuonna 2022.

Seuraavien kriteerien osalta on huomattava, että arviointimenettelyn alku edellyttää kaikkien kriteerien samanaikainen täyttyminen.

Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia

Haapaveden kaupunkikonsernin tunnusluku vuonna 2019 oli 100 %, mutta vuonna 2020 tunnusluvun arvioidaan olevan 32 %. TA2021 perusteella luku nousee 76 %:iin ja jatkaa tuloskehityksen vuoksi laskua, vuonna 2022 tunnusluku olisi 13 % ja vuonna 2023 22%. On huomioitava, että uuden koulun ja PPSHP:n uuden sairaalan kautta, poistojen määrä kääntyy nousuun vuoden 2022 jälkeen. Haapaveden kaupungin osalta tämä kriteeri täyttyy koko taloussuunnitelmakauden.

Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti

Haapaveden kaupungin tuloveroprosentti vuodelle 2021 on 22 %. Kuntaliiton laskelma vuoden 2021 keskimääräisestä painotetusta tuloveroprosentista on 20,02 %. Näin ollen Haapaveden osalta kriisikuntakriteeri ei täyty vuonna 2021.

Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla

Uusi kriteeri, josta selkeää verrokkia ei ole saatavilla. Konsernin lainamäärä asukasta kohti oli 5.546 euroa vuonna 2019. Ottaen huomioon uuden koulun investointi ja PPSHP:n lainamäärän nousu 800 miljoonalla eurolla vuoteen 2022, kriteerin

täytyminen Haapaveden osalta on mahdollinen. Vuoden 2021 arvioitu konsernin lainamäärä asukasta kohti on 8.048 euroa ja seuraavina vuosina 7.842 euroa (2022) ja 7.436 euroa (2023).

Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Haapaveden kaupunkikonsernin lainanhoitokate tilinpäätöksessä 2019 oli 0,8. Ennakoarvio vuodelle 2020 on 0,2. Lukema kasvaa vuonna 2021 ollen 0,4 ja kääntyy sitten laskuun 2022 (0,1) ja 2023 (0,2). Talousarviolukujen pohjalta kriteeri ei kaupunkikonsernissa ylitä säädettyä raja-arvoa. Näin ollen myös tämä kriteeri täytyisi myös taloussuunnitelmassa.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu eri kriteerit ja niiden täytyminen eri vuosina. Tulkinnassa tulee huomioida, että tarkastelu tehdään ensimmäisen kerran 2020 tilinpäätöstä hyödyntäen.

Uudet kriisikuntakriteerit	TP 2019	Arvio 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kaupungin alijäämä taseessa	Ei täyty	Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Konsernialijäämä per asukas	Ei täyty	Ei täyty	500/as täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Vuosikatteen suhde poistoihin yli 0,8	Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Kunnan tulovero-% yli 2,00 vrt koko maan k-ar	Täyttyy	Täyttyy	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin asukaskohtainen laina- ja vastuumä	Ei verrokkia	Ei verrokkia	Ei verrokkia	Ei verrokkia	Ei verrokkia
Lainojen laskennallinen hoitokate	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy

Uusillakin kriisikuntakriteereillä mitattuna, Haapaveden kaupungin taloudessa on vakavia rakenteellisia ongelmia. Vuosien 2020-2021 tilinpäätökset saattavat riittää kriisikunnan arviomenettelyn alkamiseen. Suurella todennäköisyydellä kaikki kriisikuntakriteerit täyttyvät vuosina 2022-2023, joten aikaa korjauksiin on huomattavan vähän. Ongelmien ratkaisuun tähtäävät päätökset ja linjaukset luottamuselimissä tulee tehdä vuoden 2021 alkukuukausien aikana.

8. KAUPUNKIKONSERNI

Haapaveden Energia Oy	<u>TP 2019</u>	<u>TA 2020</u>	<u>Ennuste 2020</u>	<u>TA 2021</u>
Liikevaihto	1 484 026	1 430 000	1 480 000	1 435 000
Tulos	337 855	264 135	314 135	306 535
Investoinnit			-234 000	-70 000

Haapaveden Vesi Oy	<u>TP 2019</u>	<u>TA 2020</u>	<u>Ennuste 2020</u>	<u>TA 2021</u>
Liikevaihto	1 841 296	1 823 000	1 823 000	1 853 000
Tulos	-90 204	-96 909	-96 909	-74 135
Pääomalaina	4 623 017	4 623 017	4 623 017	4 623 017
Investointilaina	1 633 333	2 660 018	1 400 000	1 400 000
Investoinnit	-195 000		-500 000	-235 000

Haapa-Asunnot Oy	<u>TP 2019</u>	<u>TA 2020</u>	<u>Ennuste 2020</u>	<u>TA 2021</u>
Käyttöaste	86	88	89	88
Keskivuokra	8,8	8,9	8,8	8,9
Pitkäaikaiset velat	5 259 932	4 840 250	5 300 000	4 720 000
Liikevaihto	1 435 300	1 450 000	1 600 000	1 500 000
Tulos	0	1 000	1 000	1 000

Haapaveden Teknologiakylä	<u>TP 2019</u>	<u>TA 2020</u>	<u>TA 2021</u>
Liikevaihto	229 299	225 200	227 800
Tulos	31 684	19 640	23 300

Haapaveden Teollisuuskiinteistöt	<u>TP 2019</u>	<u>TA 2020</u>	<u>TA 2021</u>
Liikevaihto	438 218	489 050	455 000
Tulos	-473 952	5 865	-275 000

Tavoitteet

Vuoden 2021 aikana tullaan konsernirakennetta tarkastelemaan. Tavoitteena on
 - vuonna 2021 Teknologiakylä Oy sulautetaan Teollisuuskiinteistöt Oy:öön.
 Uuden yhtiön nimi on Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy

- konsernisuunnitteluun ja -seurantaan kiinnitetään enemmän huomiota.
- toimintoja ja toimintatapoja uudistetaan.
- Kiinteistö Oy Haapa-asuntojen osalta yhtiön isännöinti ja toimitusjohtajuus eriytetään toisistaan. Kiinnitetään huomiota talouden ja toiminnan suunnitteluun.

Konsernisäännön uudistaminen on ajankohtaista vuoden 2021 aikana.